

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
P.O. BOX 03206 • 6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVI Lapkritis — November 5, 1981 Nr. 43

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Nerimas Europoje

Kai išsigelbėjimas atrodo per baisus

Vytautas Meškauskas

Pereitą savaitę per televiziją matėme ir skaitėme spaudoje apie demonstracijas Vakarų Europoje prieš atominį ginklą. Pirma mintis po to kilusi buvo tokia, kad sovietų Public Relations veikia pavydėtina. Nors daugelis demonstrantų nuosirdžiai manė, kad jie demonstruoja prieš bet kokius atominį ginklą - baltus ir raudonus - tačiau bendras išpūdis buvo, kad tos demonstracijos buvo nukreiptos prieš NATO nutarimą atstatyti teroro balansą, kuris krypta sovietų naudai.

Prezidento Reagano kritikai, kurių vis daugėja, teigia, kad jis negudriai pasielgęs pasikalbėjime su provincijos laikraščių redaktorais prileidęs, kad JAV gali panaudoti atominį ginklą prieš Vakarų Europą puolantią sovietų tankų masę. Mat, tai tik davė naujo

vandens malūnui tų, kurie aiškina, jog Washingtonas nesibaidytų atominio karo, jei jis būtų vedamas tik Europoje. Tiesa, Reaganas išakmiai pabrėžė:

'JAV atominės strategijos esmė yra tokia, kad nė vienas agresorius nemanytų, kad atominių ginklų panaudojimas Europoje bus apribotas tik Europa.'

Tačiau tai nepadarė stipresnio išpūdio, nes kas europiečiams iš to, kad po jų mirties karas dar bus tęsiamas kitur? Europiečių baimės supratimui verta prisiminti štai ką. Kai šiame krašte buvo ginčijamasi dėl MX raketų - ir čia pakilo nemažas triukšmas tose valstybėse, kur tas raketas - ir tunelius joms, sovietams nepastebint vežioti iš vienos

(Nukelta į 2 psl.)

Juozas Stempužis gavo OLGD kultūrinę premiją

Laureatas Juozas Stempužis.

J. Garlos nuotr.

Lapkričio 1 d. Clevelande Lietuvių Namuose įvykusiame Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos metiniame susirinkime-vakarieneje buvo įteikta dvidešimt penktoji kultūrinė premija 1000 dol. sumoje Juozui Stempužiui, Tėvynės Garsų radijo programos vedėjui, už jo visuomeninę ir kultūrinę veiklą.

Premiją įteikė OLGD valdybos pirm. dr. H. Brazai-

tis ir ižd. dr. Dainius Degėsys.

Po laureato žodžio, Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos veiklą vaizdžiai nušvietė draugijos steigėjas dr. Danielius Degėsys.

OLGD savo susirinkime nutarė stambesne suma paremti Lietuvos pasiuntinybės rūmų Washingtone remontą

Plačiau apie susirinkimą ir laureatą bus kitame Dirvos numeryje.

Margučio buvę ir esami talkininkai. Pirmoje eilėje iš kairės: E. Sakadolskienė, A. Lapinskas, E. Vilutienė, H. Žemelis. Antroje eilėje: R. Sakadolskis, L. Narbutis, V. Vijeikis, A. Regis, V. Adamkus, P. Petrutis ir Š. Gotceitas.

Vanagaičio įsteigtai Margučio imperijai

50 metų

Antanas Juodvalkis

Antano Vanagaičio įsteigtos Margučio imperijos tęsėjas Petras Petrutis suplanavo visą eilę renginių, kuriais atžymimas Margučio veiklos penkiasdešimtmetis. Vienas iš šių renginių — auksinio jubiliejaus sukaustuvinė puota — įvyko š. m. spalio 24 d. Jaunimo Centre, Chicagoje. Prasidėjo kokteiliais ir baigėsi šokiais.

Prie direktorių tarybos pirmininkaujančios Vlado Adamkaus ir Margučio vedėjo Petro Petručio buvo sudarytas komitetas, vadovaujamas dr. Leono Kriaučeliūno, kuris rūpinasi užplanuotų renginių įgyvendinimu. Komiteto pastangomis į šią puotą buvo sukviesta pilnutėlė salė — 350 Margučio klausytojų.

Puotą pradėjo ir ją pravedė komiteto pirm. dr. Leonas Kriaučeliūnas. Programa buvo nauja, įdomi ir prasminga. Uždangai pakilus, scenoje pamatėme išrikiuotus radijo transliacijos aparatus, inžinierius ir pranešėjus. Salėje pokalbius vedė reporterė. Beveik visą valandą klausėme radijo pranešėjų žodžio, gėrėjomės dviejuose ekranuose skaidrėmis perduodamais praeities vaizdais. Buvo perduota nuo įsteigimo Margučio pirmųjų laidų, A. Vanagaičio rengtų koncertų iki šių dienų Petro Petručio programų. Čia buvo išryškintas Margučio steigėjo Antano Vanagaičio vaidmuo tuoliaiiniame lietuvių gyvenime ir sugebėjimas pagauti visuomenės nuotaikas.

Šio radijo montažas buvo

atliktas labai rūpestingai ir perduotas profesionališkai. Įtarpose buvo perduoti gyvi pasikalbėjimai su vienu iš A. Vanagaičio bendradarbiu Antanu Lapinsku ir dabartiniu Margučio direktorių tarybos pirmininku Valdu Adamkum.

Patraukliu ir naujovišku būdu buvo perduota Margučio 50 metų veiklos apžvalga, įjungiant ir ir girdint gyvą veikėjų žodį ir matant jų vaizdą. Girtina, kad Margučio darbuotojai turimą archyvą tinkamai panaudojo ir pateikė lietuviškai visuomenei.

Programoje dalyvavo: pranešėjai — Petras Petrutis ir Romas Sakadolskis, reporterė — Emilija Sakadolskienė, inžinieriai — Švitrius Gotceitas ir Andrius Regis, skaidrių rodytojai — Jonas Miglinas ir Vytautas Šumskis, apšvietė-

jai — Edis Šulaitis ir Vytautas Mickus, koordinatorių — Leonas Narbutis, aparatūra — Toliaus Šluto, skaidrių paruošėjas — Petras Malėta. Fotografinę medžiagą atrinko — Petras Petrutis, garsinę programą paruošė Audrius Regis, Emilija ir Romas Sakadolskiai.

Po programos maldą sukalbėjus kun. Vytautui Bagdanavičiui, buvo pakeltos šampano taurės ir sugiedota Margučio ilgiausių metų. Šampaną dovanojo Alma ir Valdas Adamkai.

Po vakarienos, gen. konsulė Juzė Daužvardienė ir Valdas Adamkus, asistuojant Petriui Petručiui, prapiovė sukaustuvinį raguolį, dovanotą Aldonos ir Juozo Anų, BALTIC kepyklos laikoju.

Po to, į sceną buvo iš-

(Nukelta į 4 psl.)

Kai Petrutis sveikina Petrutį... Amerikos Balso lietuvių skyriaus vedėjas A. Petrutis įteikia simbolinį margutį P. Petručiui, Margučio radijo vedėjui

P. Malėtos nuotr.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Įtempta drama Washingtone.- Ginklų pardavimo Saudi Arabijai pasėkos. - 'Lenkija dar nežuvo, bet žūsta?'

Pereitą savaitę Washingtone vyko drama, kuri dėl savo intensyvumo aptemdė kitus, svarbesnius pasaulio įvykius, kaip konvulsijas Lenkijoje ar NATO santarvės irimo galimybes. Kaip visi jau žinome, senatas maža - 52 prieš 48 - dauguma atsisakė sutikti su rezoliucija, nepritariančia parduoti Saudi Arabijai 5 Awacs (Air borne Warning and Control System aircraft) kartu su aštuoniais KC-707 (specialiais lėktuvais skysto kuro ore papildymui) ir 1177 iš lėktuvų paleidžiamų AIM-9L 'Sidewinder' raketų, surandančių savo taikinį iki 4.35 mylių tolumoms bei eilę kitų karinių priemonių - viso labo už 8.5 milijonus dolerių. Atstovų rūmai tokiai rezoliucijai pritarė 2 prieš 1 dauguma. Tokiu būdu, nors Reaganas ir laimėjo, nes pardavimo suvetavimui reikėjo abiejų kongreso rūmų pritarimo, dauguma kongreso buvo prieš tą pardavimą. Kodėl?

Cinikai gali teigti, kad tai dėl to, kad daugumas kongresmanų ir senatorių nenori erzinti čia gyvenančių žydų, kurie savaime aišku jaučia didelių simpatijų Izraeliui ir prileidžia, kad tie ginklai sumažina iki šiol Izraelio turimą karinį pranašumą. Bet ne vien tai nulėmė jų balsus. Kai kurie aiškinosi, kaip pvz. sen. Glenn iš Ohio, kad labai komplikuočių ginklų pardavimas bet kuriai valstybei yra rizikingas. Už tat, jei parduodama - tai tik su sąlyga, kad jie būtų mišrių igulų valdomi ir t.t. Praktiškai tai labai sunku įvykdyti, nes kiekviena valstybė vertina savo savarankiškumą, o bet to, kaip šiuo atveju, formali karinė sąjunga su JAV yra nepriimtina Saudi Arabijai, nes JAV palaiko Izraelį, kuris arabų akyse labai nuškrandė jų brolių-palestiniečių. Lietuva priešinis bendrai sąjungai prieš sovietus, nes Lenkija, kuri tokioje sąjungoje dominuotų, atėmė Vilnių. Graikija grasina pasitraukti iš NATO, nes toji sąjunga jos negelbėjo nuo kito tos pačios sąjungos nario - Turkijos. Žinoma, visi tie lokaliniai kivirčiai nubluko prieš vienintelį realų pavojų - Sovietų Sąjungą. Toji tačiau paprastai naudojasi kitais ginklais-subversija, be ne moderniškais ginklais, kurių atėmimui dar moderniškiau ginkluojamasi. Aišku, kad yra pavojus, jog ir Saudi Arabija gali pasekti Irano pavyzdžiu. Irano, kuriam irgi buvo pažadėta, bet nespėta, parduoti Awacs. Nuo ajatolos jie vistiek nepadėtų.

...

Per diskusijas iškilęs 'žydų klausimas' - ar tiksliau jų įtaka į JAV užsienio politiką, senatui pasisakius už prezidento politiką, nebuvo plačiau diskutuotas. Jis gal būtų paaštrėjęs, jei senatas būtų pasisakęs priešingai. Tada būtų sakoma, kad Beginas laimėjo prieš

Reaganą ir iš viso Izraelis tvarko JAV užsienio politiką ir pan., o pogrindyje jaučiamas antisemitizmas stipriau pasireiškė.

Apie tai kalbant verta prisiminti, kad visos tautinės grupės stengiasi paveikti JAV politiką ir - kadangi čia laisvas kraštas, kuriame gali kalbėti ką nori - nėra ko stebėtis dėl žydų, graikų, lenkų ir net mūsų pačių 'lobby' veiklos. Bendruomenė net pasisamdė 'įtaigavimo specialistus'-amerikiečius, kurie kitame krašte galėtų būti patraukti atsakomybėn už svetimų interesų pirsimą...

Užsienio politikai ginklų pardavimas Saudi Arabijai gali turėti teigiamos reikšmės. Jis ne tik sustiprino prezidento prestižą, bet gali ir paspausti Izraelį padaryti nuolaidų derantis su Egiptu dėl palestiniečių autonomijos dabar, o ne saudžiams geriau apsiginklavus. Už tat Begino vyriausybė taip labai tam pardavimui priešinosi.

...

Ciniškai žiūrint, įvykiai Lenkijoje priminė klasišką lenkišką anekdotą. Tik pagalvokime - vyriausybė į provinciją pasiuntė kelis tūkstančius kareivių, išskirsčiusi juos mažais būreliais, po 4-5. Savaime aišku, jie greičiau pasiduos aplinkos nuotaikom, negu liaudį apkrėstų politrukų padiktuoatom. Kažin kokią išpūdį toksėjimas padarė Kremliuje? Kiekvienu atveju, numatytas vienos valandos visuotinas protesto streikas pereitą trečią dieną praėjo labai išpūdingai. Praktiškai visos įmonės buvo sustojusios.

Jaruzelskio vyriausybė tik po jos įteikė seimui įstatymo projektą, kuris streikus draudžia, nors pats SOLIDARUMO vadas Walensa pareiškė, kad tas streikas buvęs greičiausiai paskutinis. Ateityje darbininkai turėtų griebtis ne streiko, bet geresnio savo gaminių ir maisto išdalavimo. Jaruzelskis, parafrazuodamas lenkų himno žodžius, aiškino, kad 'Lenkija dar nepažuvo, bet žūsta'. Jaruzelskis nežadėjo 'išvalyti' partijos, kurios veikla sukėlė tokį didelį nepasitenkinimą. Girdi, tai negalima daryti prie smarkios priešos ugnies; niekas nepraveda

platesnių manevrupriešui puolant. Nusiramimus, jis žadėjo į vyriausybę įtraukti visas 'pat riotines jėgas' - t.y. Bažnyčią ir Solidarumą. Tai sena komunistų taktika. Sudaroma koalicija, kurioje pirmu smūiku griežia kompartija. Netrukus ji lieka vieninteliu balsu vyriausybėje. Taip komunistai visur įsigalėjo. Kad po 35 metų valdymo Lenkijoje jiems vėl reikia griebtis tokios pat taktikos - nekalba už jų sistemos pastovumą.

NERIMAS EUROPOJE...

(Atkelta iš 1 psl.)

viets į kitą, kad jie negalėtų į jas nusiųti - buvo manoma pastatyti! Dar daugiau - Ohio dem. senatorius John Glenn aiškino per CNN televiziją, kad ideališkas būdas raketas apsaugoti nuo pirmo sovietų smūgio, būtų jų vežiojimas po visą kraštą, nors tam reikalui jos turėtų būti mažesnės negu MK, bet užtektinai galingos ir taiklios. Tokį planą svarstęs ir Pentagonas, tačiau nutaręs, kad tai politiškai bus nepriimtina, nes sukeltų paniką amerikiečių tarpel

Tokioje šviesoje europiečių nenoras turėti raketas atrodo daugiau suprantamas, nors antra vertus toje pačioje Vokietijoje amerikiečiai ir vokiečiai savo taktinius atominius ginklus - Pershing I raketas - kilnoja po visą kraštą. Kodėl turėtų būti baisiau, jei prisiimtų sunkesnes, pačią Rusiją pasiekiančias Pershing II raketatas?

Nelaimei žmonių masės daugiau vadovaujasi jausmais negu protu. Su tuo turi skaičiuoti ir politikai. Ar nebuvo džiaugsmingai sutiktas Chamberlainas grįžęs iš Muencheno, kur Hitleriui atidavė Cekoslovakiją? Gali šiandien supraci europiečių vis daugiau reiškiamą norą atsipalaiduoti nuo Super-valstybių dominavimo. Jie pakankamai turtinigi ir sumanūs savivaldai, tačiau tie privalumai nesulaikė nuo nelaimingos nūdienės situacijos. Rašo N.Y. Times: 'Matydami klijus, kurie riša NATO, tirpstant, Kremlius didina karštį. Jau mėnesiai,

■ Iš kitos pusės

Geriau vėliau negu niekad. Štai DRAUGE, kuris savo puslapius yra plačiai atidavęs propagandai už laisvimo darbo pavidimą amerikiečių profesionalams, spalio 13 d. pasirodė blavus M. Dr. vedamasis, kur sielojamasi, kad geras principas nežūtų dėl prasto įgyvendinimo. Tarp kitko jis rašo:

"...ryšium su demonstracijom už V. Skuodžio laisvę Hannafordo b-vės darbuotoja Leslie Dutton prašė mūsų Valdo Adamkaus, kad šis jai sudarytų priėjimą prie sen. Ch. Percy ir kitų įtakingų valstybininkų... Taip pat nėra pateisinama firmai mokėti 8,000 dol. už tai, kad šiai programai pagrįsti ji kreiptųsi į lietuviškus šaltinius... Nėra jokios prasmės firmos atstovę už pinigus siųsti pas A. Gurecką, A. Gečį, V. Kamantą vien tik tam, kad šie jai atidarytų savo knygas ir ją 'apšviestų' Lietuvos bylos klausimais... pats principas kartkartėmis pasikviesti į talką amerikiečius specialistus neatrodo blogas. Kyla rūpesčių tik dėl to principo konkretaus įgyvendinimo..."

Viskam turi būti tinkamas laikas ir vieta. Reikia tiesiog stebėtis, kad teigimas, jog Lietuvą galima bus išvaduoti per Californijos Public Relations ar kaip M. Dr. išvertė - 'viešųjų santykių' b-vę - taip vėlai sulaukė blaivesnio įvertinimo. Han tai iš karto priminė Bendruomenės maldą už lenkus. Visi tikybų ir net bedieviai politikai šaukiasi maldų, kai negali kitaip padėti. 'Bendruomeniškas įnašas' į tą seną paprotį buvo maldos teksto nustatymas ir jo iškilmingas nunešimas vietos lenkams. Gaila, kad nebuvo padarytas dar vienas logiškas žingsnis: apylinkių valdybom neįsakyta surinkti duomenis, kiek kartų tą maldą buvo jau sukalbėta! Pasamdžius amerikiečių kompiuterių specialistus gal galima būtų nustatyti, kiek mūsų maldos prisidėjo prie Kanios pakeitimo Jaruzelskiu. Faktinai dabar maldos mums patiems padėtų, kad ir tokia eilutė: "Dieve, neatimk mums protą..."

vm

kaip kiekviena proga išnaudojama kelti baime, neigti sovietų persvarą, atvaizduoti amerikiečius kaip bepročius, norinčius kovoti iki paskutinio europiečio, reikalaujanti pasidavėjimo, kad nebus panaudoti atominiai ginklai, ir sustabdyti naujų raketų instaliaciją Europoje.

Prie to prisidėjo ir Reagano administracija, baidydama sovietų persvarą ir prileisdama Rytų-Vakarų konfrontaciją bei nuvertindama susitarimus dėl ginklų kontrolės.

Ką europiečiai turėtų supraci - moko juos N.Y. Times - yra faktas, kad sovietai jaučia, jog jiems gresia ne tik vakariečių ginklai, bet ir jų socialinė tvarka. Kur tik gali, jie (sovietai) bando dominuoti ir politines sistemas, net tokias kaip tolimos Jugoslavijos, ar apsupto Vakarų Berlyno.

Taip jau atsitiko, kad ginklavinimo sistema, kuria buvo siekiama daugiau susieti Europos likimą su Amerikos, pasiekė priešingų rezultatų, negu buvo tikėtasi.

Iš tikro tačiau niekas kitas kaip tik teroro balansas išsau-

gojo taiką Europoje per paskutinius 35 metus. Gali įsivaizduoti, kad tokia padėtis gerokai nusibodo. Juo labiau, kad Europoje dabar netikima, jog sovietai, užimti Afganistane ir Lenkijoje, dar ryžtųsi naujom avantiūrom. Bet ar desperacija kartais nepriverčia griebtis tokių žygių, kurie šalto proto turėtų būti atmeti?

Ar pati sovietų santvarka neprieštarauja sveikam protui?

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

WANTED JOURNEYMEN
OR 1ST CLASS SKILLED
AUTOMATIC SCREW
MACHINE
SET UP MEN AND OPERATE
For Brown & Sharpe and Davenport
machines. Must be able to set up
work from blue prints and close tolerance & grind tools.
1ST & 2ND SHIFTS.
Steady work and fringe benefits.
APPLY CALL OR WRITE TO
TULSA SCREW PRODUCTS
CO. INC.
2415 E 13th Place
Tulsa, Okla. 74104
918-744-7444

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

PUBLICATION NUMBER (USPS—157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turini ir kalbą redakcija neatsako.

ATKURKIME IŠEIVIJOS POLITINĮ VIENINGUMĄ

Vyriausias Lietuvos Išlaivinimo Komitetas, populiariai ir sutrumpintai vadinamas Vlikas, pagal nusistovėjusią tradiciją ne rečiau kaip vieną kartą metuose šaukia savo suvažiavimus kaskart vis kitoje vietoje. Praėjusiais metais toks suvažiavimas buvo Kanados Toronte, šiemet lapkričio 7-8 d. d. bus Clevelande. Juose paprastai išklausomi ir apvarstomi praėjusių metų būvyje atlikti darbai ir suplanuojami ateities užsimojimai.

Kaip gerai prisimename, Vlikas susiformavo beveik prieš keturiasdešimt metų Lietuvoje - 1943 m. rudenį - savo sudėtin apjungęs tuomet jau labai išsišakojusią rezistenciją, prasidėjusią su pirmąja rusų okupacija. Jis buvo neginčijamai pripažintas kaip aukščiausia politinė tautos atstovybė, siekianti Lietuvai valstybinės nepriklausomybės atkūrimo ir tuo tikslu jungianti visus tautiečius, kur tik jie bebūtų. Keitėsi laikai, su jais ir veikimo sąlygos bei galimybės. Kaitaliojosi jų sudarančių politinių grupių bei rezistencinių sąjūdžių skaičiai bei vadovybės deleguoti asmens, tačiau vienas dalykas liko pastovus - tai ryžtingas pasišventimas išnaudoti visas priemones ir kelius, artinančius į užsibėžtą tikslą. Kas negalima ir neprieinama okupacijos prispauštiems rezistentams tėvynėje, tas pagal išlaikytą ir būsimoms kartoms perduodamą mandatą turi būti atliekami išeivijoje. Ir dėl to visas patriotiškosios visuomenės dėmesys ir krypta į Vliką, siekiant, kad jo pastangos nuolat bekintančioje tarptautinėje situacijoje būtų našios ir sėkmingos, o jo autoritetas išsilaikytų prideramoje aukštumoje.

Visi gerai žinome, kaip ilgas ir grubus yra tautų laisvėjimo kelias - tuo sunkesnis pabaltiečių atveju, kada sovietinis pavergėjas yra ne tik galin gas, bet ir klastingas. Išsisukiojimas dešimtmečius kietai grūdinti rezistentai tėvynėje yra jo klas tas iššifravė. Jų pagrindinė spauda ir kiti informacijos šaltiniai, pasiekdami išeiviją, prašyte prašo dviejų dalykų: daryti visą, kad Vakarų pasaulis sužinotų jų kančias ir nepalaužiamą siekimą atgauti laisvę bei prigimties suteiktas žmogaus teises, o mums savyje išlaikyti tempriausią vieningumą. Gyvendami vakarietiškos demokratijos kraštuose, kur viešosios informacijos prie-

monės kartais be atodairos atidengia net ir valstybines paslaptis, protarpiais išgirstame priekaištų, kad mūsų Vlikas ar kiti veiksniai per šykščiai informuoja visuomenę apie savoėjimus. Kai kas net mėgina pakaltinti neveiklumu, ypač jei vadovybėje mato ne savo ideologijos žmones. Nuosaukieji ir bendrąjį reikalą labiau negu asmeniškumus vertinantieji, o tokių išeivijoje yra absoliutinė dauguma, galvoja daug blaiviau. Jie supranta, kad turime pričiaupti lūpas visais tais atvejais, kad viešuma gali pakenkti, ar mažiausia su daryti nemalonumų pavergtiesiems tėvynėje. Lygia dalimi jie, reikšdami visišką pasitikėjimą bei pritarimą legaliu būdu išrinktai vadovybei, nerekalauja, kad visi veiksniai - tuo pačiu ir Vliko - vadovybėsėjimai būtų smulkmeniškai skelbiami viešumos smalsumui patenkinti. Jie mato ir girdi, kad Lietuvos vardas vis daugiau ir daugiau minimas vakariečių spaudoje ir apskritai viešumoje. Tai jau šis tas, baigiant besąlyginį pataikavimą sovietams ir siekiant ne tik suvaldyti sovietinės sistemos plėtimąsi, bet ir paspartinti jos pamatų tręšėjimą. Visa tai be abejo su didėjančia viltimi pastebima ir pavergtuose kraštuose.

Kiek tai liečia išeivijos vieningumą - yra jau kitas reikalas. Jo igyvendinimas daug daugiau pareina nuo mūsų pačių. Vieną kartą pagaliau turėtų bendrojo darbo kliudytojams paaiškėti, jog nuosaukijai išeivijai, kuria remiasi visas mūsų organizacinis darbas ir veikimas, atsibodo neatsakingų rašėjų spaudoje - ir tokių pat oratorių suvažiavimuose - įtaigojimai, po kurių jai darosi sunku suprasti, kur pasibaigia konstruktyvi kritika ir kur prasideda, lyg iš ana pus atgabentas, labai rafinuotas kiršinimas bei ardyimas. Atrodo, kad ir artėjančiame Vliko suvažiavime būtų pats laikas šaltu protu ir gera valia pasvarstyti, kaip ir kokiomis sąlygomis tasai išeivijos politinis vieningumas būtų galima atkurti, kaip jis buvo pasiektas prieš daugelį metų vokiečių okupacijos pogrindyje. Ko nepasieks suvažiavimas, tas tegu būna vienu iš svarbiųjų darbotvarkės punktų, kada kas mėnesį rinksis posėdžiauti Vliko taryba.

JAV LB IX Tarybos darbai ir dienos Bostone

Kaip jau buvo ir "Dirvoj" minėta, spalio 24-25 d. Bostone, Lenox viešbuty, įvyko JAV LB IX-sios Tarybos trečioji sesija. Tai nebuvo paprastas pasižmonėjimas, eilinis žmonių saskrydis - tai buvo LB dienos Bostone, kupinos iš anksto numatytų ir gerai suplanuotų darbų.

Su nežymių vėlavimu sesijos atidaromasis posėdis jaukioj Lenoxo Dome salėje prasidėjo spalio 24 d. tuoj po 9 val. ryto. JAV ir Lietuvos himnus, visiem dalyviams giedant, fortepionu skambino Saulius Cibas. Gilia prasme maldą paskaitė prel. V. Balčiūnas. Kitą dieną sesijos darbus prelatas pradėjo sekmadienio maldom ir tam suvažiavimui pritaikytu pamokslu. LB Bostono apygardos pirm. Juozui Kapočiui, daug rūpesčio ir širdies įdėjusiam į šios sesijos rengimą, staiga susirgus, sesiją trumpu ir prasmingu žodžiu atidarė tos apygardos vicepirmininkas inž. Brutenis Veitas. Sesijos dalyviai p. Kapočiui palinkėjo greitai pasveikti ir sustiprėti (kiek šiandien turima žinių, šį kartą L. E. leidėjo neparbloškė sunki liga, veikiausiai tai buvo pervargimo vaisiai nelaukai ir netikėtai jį paguldė į ligoninę).

LB IX-sios Tarybos pirm. inž. Vyt. Izbickas į sesijos dalyvius prabilo apmąstyta ir jautria kalba linkėdamas sėkmės ir darnos suvažiavimo darbam (inž. Vyt. Izbickas, kaip įstatymai liepia, buvo ir šios sesijos posėdžių pirmininkas, tvirtai laikęs vadžias savo rankose). Susikaupimo valandėlė buvo pagerbtai mirusieji kovotojai dėl Lietuvos laisvės, o taip pat ir mirusieji LB veikėjai. Supažindinus sesijos dalyvius su kai kuriais svečiais, suvažiavimą sveikino PLB pirm. Vyt. Kamantas, LB Kanados Krašto valdybos pirmininkė adv. Joana Kuraitė, o vėliau ir kitų organizacijų atstovai. Sveikinimus raštu paskaitė Vaiva Vėbrautė, IX-sios Tarybos vicepirmininkė spaudos reikalams. Sveikintojų tarpe buvo JAV prezidentas Ronald Reagan, Lietuvos atstovas Washingtono dr. S. Bačkis, prel. J. Balčiūnas, Vliko pirm. dr. K. Bobelis, ALT pirmininkas dr. K. Šidlauskas ir kt. Visus sveikinimus posėdžio dalyviai palydėjo šiltais plojimais.

Ižanginę paskaitą skaitė Eligijus Sužiedėlis LB Brocktono apylinkės pirmininkas. Jo paskaitos tema: "Apylinkė - Bendruomenės veiklos tvirtovė". Tai

buvo tikrai gilus žvilgsnis į LB idėją, jos darbus ir reikšmę mūsų gyvenime. Būtų nuostolis, jei ta paskaita nebūtų atspausdinta kuriame nors mūsų laikrašty ar žurnale.

Nutarus nedaryti pertraukos, pirmas darbo posėdis prasidėjo tuoj po El. Sužiedėlio paskaitos. Visų pirma, be jokių pataisų, buvo priimta sesijos darbotvarkė. Pranešimus apie LB veiklą pradėjo PLB pirm. inž. Vytautas Kamantas. Kalbos pradžioj jis prisiminė peseniai mirusį buv. PLB garbės pirm. Stasį Barzduką, o po to pažvelgė į PLB valdybos darbus kurių sąrašas tikrai turtin gas: ryšiai su kitų kraštų liet. bendruomeninėm organizacijom, kultūrinė veikla, švietimas, Lietuvos reikalai, tenykštės pogrindžio spaudos spausdinimas ir platinimas, "Pasaulio Lietuvio", kurį šiuo metu redaguoja inž. Bronius Nainys, talkinamas Kasparo, pasivijo laiką (žurnalas dabar pradėjo nevēluoti), sporto ir jaunimo reikalai, Pasaulio lietuvių dienos, ateities darbai ir įvykiai. PLB šeima šiuo metu sudaro šie kraštai (tiksliau - ten gyvena lietuviai): Argentina, Australija, Belgija, Brazilija, Didžioji Britanija, Italija, JAV, Kanada, Kolumbija, Naujoji Zelandija, Prancūzija, Švedija, Šveicarija, Urugvajus, Venezuela, Vokietija. Galimas daiktas, kad netrukus į tą šeimą įsijungs Danijos, Ispanijos, Olandijos ir Saudi Arabijos lietuviai. PLB pirm. Vyt. Kamanto kalba sesijos dalyviams buvo išdalinta raštu, tad jis kalbėjo trumpai, išryškindamas tik kai kuriuos svarbesnius jo vadovaujamos valdybos darbus. Baigdamas kalbėti, Vytautas Kamantas padėkojo šios sesijos rengėjams. visiems JAV LB veiksniam, o taip pat ir šio krašto lietuviams, be atvangos remiantiems PLB veiklą.

JAV LB Krašto valdybos pirm. inž. Vytauto Kutkaus kalba, nors darbų našta nesanti lengva, savo esme buvo giedri ir optimistiška. Amerikos lietuviai kasmet vis stipriau remia LB užmojus ir darbus, vis daugiau tuos darbus ir užmojus paremia aukom ir pritarimu. Į LB veiklą jungiasi jaunesnės jėgos, o tai esą vartai į giedresnę ateitį. Vyt. Kutkaus pranešimo svarbesni punktai buvo šie: politiniai darbai ir įvykiai, didesnieji kultūriniai darbai, švietimo sritis, socialiniai, religiniai, organizaciniai ir sporto reikalai, santykiai su JAV Lie-

tuvių Jaunimo s-ga, finansai, reprezentacija ir kt. rūpesčiai. Krašto valdybos pirmininko kalba taip pat buvo atspausdinta ir padalinta, tad ir Vyt. Kutkus kalbėjo neilgai, minutę kitą stabtelėdamas tik prie svarbesnių LB reikalų.

Po vyt. Kamanto ir Vyt. Kutkaus pranešimų į eilę stojo JAV LB atskirų tarybų pirmininkai ir Krašto valdybos vicepirmininkai. Jų pranešimai ir atskleidė tuos gylius ir pločius kuriuos bando aprėpti JAV LB. Ir tai, kaip teko įsiklausyti jau nėra eilinės organizacijos darbai, o plati, sudėtinga, drąsi ir energinga veikla, kartais ir kietai užvertas duris pajėgianti atverti. Trumpame reportaže neįmanoma visų pranešimų turinio atskleisti, kad nors iš tolo žvilgtelkime į žemiau išvardintų LB Krašto valdybos ir tarybų darbus.

JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pranešimą padarė tos tarybos pirm. Algimantas S. Gečys. Pirmas jo pranešimo punktas taip skamba: "Veikla sveikintaučių informavimo srityje". Čia pirm. Gečys sesijos dalyvius supažindino su keturiais reikšmingais veikalais, kurie pastaruoju metu atsirado LB ar VR T-bos paskatinimų bei medžiaginės paramos dėka. Štai tų veiklų vardai: "Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania - a report for 1979-1980"; tai devintas to pavadinimo leidinys kurį redagavo ir spaudai parėngė dr. Tomas Remeikis. Šia proga dar kartą buvo prisimintas dr. T. Remeikio kapitalinis darbas (680 psl. knyga) "Opposition to Soviet Rule in Lithuania, 1945-1980". To leidinio iš 1500 egz. liko tik apie 120 knygų kurios yra taupomos bibliotekom. Ir štai dar du nauji veikalai: dr. Bronio Kaslo "La Lithuania et la Seconde Guerre Mondiale" (368 psl., prancūzų kalba). Ir Leonardo Kerulio veikalas "Išvežtųjų lietuvių sąrašas", "mum primenąs tūkstančius lietuvių, kurie nešė sunkų Sibiro tremtinio jungą kruvinojo Stalino laikais". Veikalo įvadą parėšė prof. dr. Vyt. Vardys; įvadas "Sąrašas" atspausdintas keturiom kalbom. Tie keturi veikalai, kaip jau minėta, yra išleisti JAV LB ar VRT-bos parūpintom lėšom. Be abejo, lietuvių tautos kovose dėl laisvės visi jie turi savo atskirą reikšmę ir prasmę. Kiti pirm. Alg. S. Gečio pranešimo punktai: "Tautinių sukak-

(Nukelta į 4 psl.)

LB TARYBOS DARBAI...

(Atkelta iš 3 psl.)

čių atžymėjimas, II-ji LB politinė konferencija, Madrido konferencija (čia daugeliui žinomi VRT-bos nario Rimo Česonio nuopelnai). Pagalba politiniams kaliniams ir veikla žmogaus teisių srityje, Ad Hoc Komitetas Pabaltijo valstybėms ir Ukrainai, Veikla tarptautinėje srityje, Ryšių palaikymas su įvairiomis organizacijomis ir valdinėmis organizacijomis, Veikla Lietuvos valstybingumui išlaikyti, Akcija pagelbėti bendradarbiavimu su naciais kaltinamiems lietuviams, Paminėti Alg. S. Gečio kalbos punktai kalba patys už save, to veikimo ribas gali nesunkiai apžvelgti kiekvienas lietuvis.

Juozo Plačo, švietimo tarybos pirmininko, žodis buvo persmelktas giliu rūpesčiu: "Eilė paskutinių metų parodė, kad mokinių mažėjimas vyksta kasmet 6-8 procentais. Visiems kyla klausimas, kodėl? Prieauglis didėja, taigi ir lietuvių skaičius didėja, tik to prieauglio nemato lituanistinės mokyklos... Blėsta tautinis sąmoningumas gausėja mišrios šeimos nyksta lietuviškos parapijos, o su jomis ir lietuviškos kolonijos". "Švietimo tarybai, — sako pirm. J. Plačas, — į talką turi ateiti visi Bendruomenės padaliniai, politiniai veiksniai ir visa susipratusi lietuvių visuomenė". Ar ateis? Tikėkim, kad ateis, taip juk mūsų tautos amžiuose jau nekartą atsitiko.

Kultūros tarybos pirmininkę Ingridą Bublįnę, tą jauną, energingą ir mūsų kultūrinių rūpesčių liga susirgusią moterį sesijos dalyviai pasitiko bičiuliškais plovimais. Kultūros tarybos darbai — kultūrininkų pirmoji konferencija Clevelande, premijų įteikimo kultūros kūrėjams šventė, tik dabar paskirta muzikos premija prof. J. Žilevičiui, rūpesčiai ir ateities planai kultūros ir kūrybos darbui skatinti — gal daugiausiai yra apšnekėti mūsų spaudoj. Pirm. Ingridos Bublįnės pranešimas buvo viltingas, atseit, kultūros vėlavos dar nebandom juodu kaspiniu perrišti.

Iš Jonio Urbono, JAV LB Krašto valdybos vykdomojo vicepirmininko organizaciniams reikalams, sužinojom, kad šiuo metu Amerikoje veikia 70 LB apylinkių ir 10 apygardų. Esą ženklų, kad minimi skaičiai gali padidėti. Lėšos LB veiklai remti 1981 m. žymiai padidėjo. 1982 m. balandžio 17-18 d. Detroite planuojamas JAV LB 30 metų sukakties minėjimas. Ta proga bus išleistas leidinys, kuris anžvelos LB veikla Ame-

Margučiu 50 metų...

(Atkelta iš 1 psl.)

kviestas Margučio vedėjas Petras Petrutis, kurį Lietuvių Fondo vardu pasveikino ir 500 dol. premiją įteikė Pelnos skirstymo komisijos pirm. dr. Kazys Ambrozaitis, LB Kultūros Tarybos vardu pasveikino ir 1000 dol. premiją įteikė, Clevelandiškės radijo valandėlės vedėjas Juozas Stempužis. Amerikos Balso direktorius Alfonsas Petrutis, iš Washingtono, įteikė meniškai išmargintą simbolinį Margutį. Raštu sveikino visa eilė organizacijų, diplomatijos ir pavienių asmenų. Trumpą padėkos žodį tarė Petras Petrutis, Margučio vedėjas.

Margučio veiklos 50 metų sukakties minėjimą užsklendė komiteto pirm. dr. Leonas Kriaučeliūnas, padėkojęs programos atlikėjams, talkininkams, komiteto nariams bei gausiai atsilankiusiems svečiams, įgalinusiems taip iškilmingai atšvęsti Margučio auksinę sukaktį. Margučiu palinkėjo dar daug metų gyvu žodžiu kalbėti į tautiečių širdis ir skiepyti tėvynės meilę.

Meniškai ir prasmingai sceną dekoravo dail. Birutė Paulotaitė.

Grojančios neolituonų orkestrui, vad. Algio Modesto, svečiai, nors ir ankštoje aikštėje, pasišoko.

Tešiant Margučio 50 metų veiklos minėjimą, užplanuoti dar šie renginiai: 1982 m. vasarą pramatoma atsikviesti Lenkijos lietuvių visuomeninės kultūros draugijos liaudies dainų ir tautinių šokių ansamblį Sūduvą. Ansambliui vadovauja Punsko lietuvių gimnazijos muzikos mokytojas Antanas Šliaužys. Ansamblio koncertai planuojami po visą Šiaurės Ameriką (JAV ir Kanadą). Visais techniniais šios gastrolės reikalais rūpinasi komiteto vicepirm. Regina Kučienė. Ansamblio iškviestas surištas su didelėmis išlaidomis, todėl laukiama visuomenės paramos.

rikų; leidinio redaktorių sutiko būti Balys Raugas, apylinkių ir apygardų valdybos jau yra paprašytos redaktoriaus darbą palengvinti. Kitais metais (1982. V. 8-16) bus renkama nauja JAV LB Taryba. Rinkimų komisijos pirmininkas — Kazys Jankūnas, New Jersey LB apygardos pirmininkas. Kun. Petro Baniūno, OFM, dėka teigiamai tvarkosi ir "Bridges" leidimas, t. y., laikraščio, kuris yra skiriamas angliškai kalbantiems lietuviams.

St. S.

(Bus daugiau)

Maždaug už metų, 1982 m. spalio mėn. yra pramatyta simfoninės muzikos koncertas. Šiame koncerte pasirodys ir Buenos Aires, Argentinoje, gyvenęs pargarsėjęs jaunas smuikininkas Aleksandras Rutkauskas.

Lietuviškoji visuomenė iš anksto prašoma minėtiems renginiams ruošti ir šias pastangas paremti pinigine auka.

Mes irgi jungiamės prie pareikštų linkėjimų, kad Margutis — šnekutis — dainutis ir toliau skleistų įsteigto Antano Vanagaičio dvasią ir tėvynės meilę persunktą lietuvišką žodį ir dainą.

Mums rašo

KODEL GELBETI IR DAR SKUBĖTI?

S.m. spalio 16 d. Naujienos paskelbė Viktoro Karoso laišką, kuriame be kitko rašoma: "Tiesiog nesuprantama, kaip VLIKą ir ALTą sudarančios grupės delsia ateiti su rimta pagalba Naujienoms... nes be šio organo šios institucijos ilgai neišsilaikys."

Kodėl jos turėtų gelbėti ir dar skubėti? Aš pvz. nesistebiu, kad Naujienos dar šiaip taip išsilaiko, nors jau kartą durys ir mašinos buvo spynomis užrakintos. Jos išsilaiko tik dėl to, kad jų minėta dvi garbingas institucijas remiančių grupių žmonės jas dar vis prenumeruojasi, nors labai dažnai jų vedamieji skaitytojus erzina ir pykina. Jik prisimename, kaip prieš daugiau negu trisdešimt metų tose pat Naujienose buv. respublikos prezidentas dr. K. Grinius kvietė visus, Lietuvą ištikusios nelaimės akivaizdoje, pamiršti nepriklausomybės laikais buvusius nesusipratimus ar nesantaiką ir paskelbti vienas kitam amnestiją. O ką šiuo atžvilgiu po tiek laiko tebeskelbia Naujienų vedamieji? Kiek jie primena to garbingo veterano šauksmą ir kiek jie skatina vienybę? Praeis kelios dienos - ir vėl ta pati giesmė, juodinanti anuos laikus ir su jais susijusius asmenis.

Jeigu apie Vliką ir Altą Naujienos dar palankiai parašo, matyt jų žmonės žino, kad tai naudinga ir apsimoka. Tepamėgina rašinėti kitaip - ir nuo

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fonde ar esi?

LIETUVIŲ FONDAS

LITHUANIAN FOUNDATION

2422 WEST MARQUETTE RD.
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: 312 925-6897
U.S.A.

1981 rugsėjo mėn. įnašai.

Santrumpos: atm. in. — atminimo įnašas, po: pavardė — įamžintojas, pad. — padidino, jm. — įmokėjo, suma po pavardės — įnašų iš viso.

2x	\$25.00	Jonkus Petras, atm. in., jm. Jonkienė-Jonkus Vladislava \$350.00, Linkus Petras, atm. in., jm. Narkevičius V. \$230.00.
1	\$35.00	Chicagos Aukšt. Lituan. Mokykla, pad. Masilionis J. ir Pupius N. \$1,182.00.
1	\$42.00	Skucas Andrius (miręs) ir Skucienė Ada, pad. McCarthy Marilyn G. \$1,062.00.
1	\$50.00	Biknyas Liudas, atm. in.: Jankus Vytautas ir Vanda \$50.00.
2	\$75.00	Bogdanovičius Stefan, atm. in., pad. Bagdanavičienė Jonkus Vladislava \$300.00, Gudonienė Matilda, atm. in., jm. Gudonis Antanas \$75.00.
12	\$100.00	Ignaitis Vincas \$100.00, Janyas Antonia \$100.00, Karaitis Algirdas, inž. ir Viktorija \$900.00, Krokys-Stirbytė Rasa Emilija, jm. Vebraitė Vaiva \$100.00, Kyras I. G., D.D.S. \$100.00, Maciejauškas Julius, kun. prel., atm. in.: Švėkšniškių dr. ja — Rūgytė Alicija \$100.00, X \$100.00, JAV LB Auroros apylinkė \$500.00, JAV LB Cape Cod apylinkė \$200.00, Pučius Metys \$300.00, Stakės Petras, jm. Anyšienė Dalia ir Užgiriene Audronė 75 m. gimimo proga \$100.00, Valančius Motiejus, Vysk., atm. in.: Lietuvių Istorijos dr. ja — Rūgytė Alicija \$100.00.
1	\$120.00	Maknavičius Vincas (miręs) ir Ksaverija \$220.00.
1	\$195.00	X \$11,000.00.
2	\$200.00	Ambrizas John \$200.00, Kregždė Jokūbas, atm. in.: Kregždienė Viktorija \$200.00.
1	\$320.00	Barzdukas Stasys ir Albina, atm. in., pad. gimines ir kiti \$720.00.
1	\$500.00	X \$500.00.
1	\$894.40	Sirutytė Marija, atm. in., test. palikimas, jm. Drungienė Birutė \$1,014.40.
26		26 nariai \$3,956.40

Pataisome: 1981 rugpjūčio mėn. įnašai.

Buvo: Keblinskas Pranas ir Kunigunda: Keblys Kęstutis D. \$250.00 ir Keblinskas \$250.00.
Turi būti: Keblinskas Pranas ir Kunigunda — jm. Keblys Kęstutis, Keblinskas Algirdas ir Keblinskaitė Dalia \$500.00, iš viso įnašų \$600.00. Pagrindas: Kunegundos Keblinskienės 1981.X.5 laiškas.

Lietuvių Fondas įžengė į trečią milijoną ir pagrindinis kapitalas 1981.X.1 pasiekė \$2,097,414.70. Gautomis palūkanomis parėmė lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą \$846,562.77.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo kapitalo dalį. 1981.X.1 palikimais gauta \$533,196.08.

Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą:

„LITHUANIAN FOUNDATION, A NON-FOR-PROFIT,
TAX EXEMPT, ILLINOIS CORPORATION,
2422 W. MARQUETTE ROAD, CHICAGO, ILLINOIS 60629“

Visi statykime Lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remiamas lietuviškas išlaikymas.

jų nusigriš paskutiniai kantriejai prenumeratoriai. O svaiciojimas, kad be Naujienų Vlikas ir Altas neišsilaikytų, yra ne kas kitas, kaip tų dviejų institucijų niekinimas ir įžeidimas Tokio ligšiol negirdėjome nė iš labiausiai užkietėjusių jų duobkasių.

M.L.
Chicago, Ill.

EXPERIENCED MAIDS FOR
CLEANING DUTIES. WELL ESTABLISHED APT. COMMUNITY.
EXCELLENT BENEFITS, PAID VACATION. SALARY ACCORDING TO EXPERIENCE. CALL
Julie 216-449-5800
(43-49)

BENDRUOMENĖS RINKIMAI

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba praneša kad 1982 m. gegužės mėn. 8-17 dienomis įvyks JAV Lietuvių Bendruomenės X-tosios Tarybos ir JAV LB atstovų į VI-tąjį Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimą rinkimai. Į JAV LB X-tąją Tarybą renkama 60 asmenų, o į PLB VI-tąjį Seimą — 45 atstovai.

Rinkimuose gali dalyvauti ir kandidatuoti visi virš 18 metų amžiaus lietuviai. Kandidatus į JAV LB X-tąją Tarybą ir VI-tąjį PLB Seimą atskiruose sąrašuose gali siūlyti ne mažiau kaip 10 toje apygardoje gyvenančių lietuvių. Tas pats kandidatas gali būti abiejuose sąrašuose.

Rinkimų komisijos sudaromos: Vyriausioji — iki 1982 m. sausio mėn. 7 d., Apygardų — iki 1982 m. vasario mėn. 7 d., Apylinkių — iki 1982 m. kovo mėn. 7 d.

Kiekvienas balsuotojas galės balsuoti asmeniškai rinkimų būstinėje arba laišku.

PRAŠOME!

Pagal savo išgales aukoti TAUTOS FONDUI: savo uždaviniais vykdyti,

LIETUVOS LAISVĖS IŽDUI — laisvajai Lietuvai padėti atsistatyti, 6 kalbomis ELTOS informacijoms leisti, radijo transliacijoms į okupuotą Lietuvą finansuoti ir politiniams kaliniams gelbėti.

Nepamirškite tam tikrą procentą ir savo testamentu įrašyti: not-for profit, tax exempt corporation — Lithuanian National Foundation, P. O. Box 21073, Woodhaven, N. Y. 11421.

Kai Kauno radijo bangomis prabilo laisvė... (5)

Balys Auginas

Puolimas ar gązdinimas?

RADIJOFONO administracijoje tikras turgus. Tarnautojai, susibūriavę po kelis, kiekvienas garsiai pasakoja, stengdamiesi perrėkti savo pašnekovą. Įėjus atrodo, kad visi šneka, o nėra kam klausyti. Girdi tik triukšmą ir ūžesį. Su sidaro įspūdis - tartum kažkas pagaliu maišytų bityno avilius ir kiekviena bitė savitai dūgzdama šaukiasi teisingo atpildo ...

Pirmoji mus užkalbina mašininkė Eugenija Paškevičiūtė. Tai mūsų artima kaimynė, gyvenanti Tulpių gatvėje. Ji moteriško smalsumo ežerais užpila mudu su Aleksu, norėdama išsvežioti tikrąją vakarykščio įvykio versiją. Prisiklausiusi vi sokių gandų, tai dabar bent iš tikrų šaltinių sužinosianti ir išgirsianti visą tiesą ... Prie mūsų artinasi radijofono režisierius Juozas Gučius, kuris pirštuose maigo rūkstantį popirosą, norėdamas užgesinti savo susijaudinimą. Ir jis prikiša savo žingeidžią ausį. Palikęs Aleksą su jais, atsiprašęs, priseliniu prie tolėliau kalbančio administracijos tarnautojo Balio Gražulio. Trumpai nušviečiu atvykimo nuotyki, pastebėdamas, kad matėme Doneičio gatvėje du karinius sunkvežimius su parengty paruoštais ginklais. Ką darysime, jei jie bandys pulti radijofono pastatą?

Gražulis nubėga laukan prie vartų. Grižęs šūkteli, kad moterys geriau vyktų namo. Tepasielika tik vyrai, kurie reikalingi gynybai.

Ji pertraukia šaudymas. Su trata kulkosvaidžiai. Kažkas riktelį: 'Gult ant žemės!' Ir vos suspėjame prisiploti prie grindų, kai krinta dūžtančių langų stiklai, ir ant mūsų galvų byra kalkės ir tinko gabalai ...

Sunkvežimis pralekia. Nespėjus atsipūsti - antrasis. Su tuo pačiu dainuojančiu staccato ... Po to - pasilieja tyla ...

Kai keliamės nuo grindų ir valomės rūbus - kambarys skendi pilkoj prietemoj: sklaidosi kalkių dūmai ... Pagaliau įsitikiname, kad šanariai sveiki, siulės nepairę ir - dar kvėpuojame. Ačiū Dievui, aukų nėra.

Tačiau puolimas įtikina, kad mūsų būklė nepavydėtina. Kad ne juokais esame nenumatyta pavojuje ...

Gražulis susiranda mane: - Noriu su pačiu pasikalbėti. Eime ...

Ir vedasi į radijofono patalpą, į Banaičio kabinetą. Ten randame Martyną Kiausį. Jis man pažįstamas, nes dažnokai užeidavau paplepėti pas Gražulį į radijo abonentų

skyrių, kur kartu dirbo ir M. Kiausius. Jie save juokais vadinavo 'radijo zuikių medžiotojais'. Bet dabar Gražulis oficialiai pristato:

- Turbūt, pažįsti? Leitenantas Kiausius.

Mudu pasisveikinam, jis tuojau pareiškia:

- Puiku, kad atėjai. Mums pats esi labai reikalingas kaip pranešėjas.

Užmezgame pokalbį. Klausiu, kurios Karo Mokyklos laidos. Ir atrandame bendrų pažįstamų ir bičiulių. Bet Gražulis pasiūlo nedelsiant sėsti pasitarimui. Atsisėdęs už Banaičio rašomojo stalo, jis ima aiškinti, kad pogrindis ji paskyres perimti radijofono gynybą. Kiausius ir jis nori pasirinkti sau padėjėjais tinkamus ir patikimus žmones. Manė todėl čia ir šaukęs pasitarimui, nes pažįstas iš Nepriklausomybės laikų. Svarbiausia, aš jiems reikalingas kaip pranešėjas, kuris perskaitytų atsišaukimą į tautą ir praveštų transliaciją. Ir klausia, ar sutinku prisidėti prie jų.

- Visa širdimi! - nuoširdžiai atsakau. - Tam čia ir atvykau, kad būčiau kuo nors naudingas. Kadangi naktį jau šaudėsi, tai supratau, kad sukilėliai susiorganizavę ir veikia. Jei jau pogrindis mus globoja, manau, ir mums būtų laikas prisidėti prie sukilimo. Duokit, sakau, šautuvą ir einu sargybą prie vartų ...

Cia isiterpia Kiausius:

- Malonu, kad prisidedi prie gynybos. Šautuvą gausi. Ir sargyboj teks būti. Bet puiku, kad kartu ir prie programos veikimo prisidėsi. Na, o atliekamu laiku, kaip kolega, padėsi man apmokyti ir nemo kančius ginklo naudoti.

Tokiu būdu trise ir sutariam. Būsiu ir karys, ir pranešėjas. Tik klausiu, ar bus gerai, jei tas pats balsas bus panaudotas transliacijai? Abu nemato nieko blogo.

- Tave gi pažįstam!

Tačiau, sakau, jūs mane pažįstat, bet kaip reaguos klausytojai?

Ir prašau Gražulio, kad jis telefonu atsiklaustų savo viršininko ir išsiaiškintų. Jei anas sutiks - aš nieko prieš.

Gražulis tuoj pat skambina. Prislenku arčiau, kad ir pats girdėčiau. Jis ragelį laiko taip, kad ir man būtų patogiau klausyti.

Ragelyje atsiliepia nervuotais balsas.

- Čia Gražulis iš radijofono. Pranešėją jau turime ...

- Labai gerai - atsako.

- Bet tai yra radijofono pranešėjas. Noriu žinoti, ar galė-

tume jį panaudoti perskaityti atsišaukimą ...

- O ką, ar jis komunistas? Nepatikimas?

- Ne. Lietuvis, savas. Gerai pažįstame.

- Tai koks reikalas? - susinerina balsas ragelyje. - Pranešėją turite - tai duok jam kalbėti!

Ir pakabina ragelį. Pasikalbėjimas baigtas.

- Na, girdėjai pats - sako Gražulis - reikalas išspręstas. Dabar negaišdami pradėkime nuo programos. Reikia skubėti, nes pogrindis nori paskelbti atsišaukimą. Atvyks ir laikinosios vyriausybės atstovai, kurie tars žodį. Turim būti iki to laiko jau pasiruošę. O dabar - kaip manai praveisti programą ir ko pačiam reikia?

Pirmiausia, galvoju, reikia Lietuvos himno. Be jo - būsimė, kaip žmogus be veido. Nėra himno - nėra asmenybės. Tai lyg antspaudas, kurį turime uždėti ant Laisvės Manifesto!

Dėl paties Manifesto: būtų gera jį paskelbti bent keliom svetimom kalbom. Kauną klausio ir svetimieji - mūsų kaimynai vokiečiai, tikriausiai seka, kas pas mus darosi!

Ir jau savo mintis garsiai išdėstau Gražuliui. Aptariame smulkiai programą - kalame rėmus Laisvės Manifesto transliacijai. Atsišaukimą į prancūzų kalbą, sakau, išsiversiu aš pats. Jam pasiūlau susirasti talkininkų, kurie galėtų teks tą išversti į vokiečių ir anglų kalbas. Be to, prašau jo sumedžioti lietuviškų karinių dainų ir gražių mūsų maršų. Kiek žinau, visa tai išimta iš muzikinio sąrašo.

Gražulis apsiima surasti man plokštelių ir paklausinėsiąs dėl himno. Turis netoli gyvenantį bičiulį, kuris galėsiąs mums padėti. Ir paskubom išbėga. Palikęs Kiausį, pasilenkusį ant budėjimui daromo sargybos sąrašo, bėgu viršun į pranešėjų studiją.

Apsirūpinęs savo 'ateitim' ir gavęs pareigas, užimu savo poziciją - transliacijų patalpas, pranešėjų ir technikų kambarius.

Laimė dovanoja

Tautos himną

STUDIJOJE randu abi pranešėjas - Birutę Kalvėnaitę ir Eugeniją Bargelytę - susėdusias, kaip kūmutes ir mezgančias plepalų mezginį. Supratau, kad jos karmo nuobodulio valandas ir pratįsusi laiką stengiasi produktingai išnaudoti galąsdamos liežuvičius.

- Prasmingai - sakau - leidi žiate laiką. Masažuojate balso stygas ir lavinate liežuvių miklumą ...

- Na, kur tu buvai dingęs? - Į mano garbanas kimba Kalvėnaitė. - Gražulis visą rytą bėgioja tavęs ieškodamas. Ir skambina tau ir neranda. Jau ir vargšą Griškėną Algį norėjo pranešėjų padaryti. Betgi pats žinai, koks ten jo balsas... Nieko neišėjo. Reikia tavęs, o tavęs neranda ...

- Mes, moterys, tai nereikalingos. Vis tie vyrai su savo vyriškais balsais užlenda mums už akių - neva juokais, neva priekaištingai savo sodriu altu prideda Bargelytę.

Pasirodo, Kalvėnaitė atėjusi į rytinę pamainą, o Bargelytė atskubėjusi 8 val., norėdama sužinoti, ar radijofonas nesunaikintas.

- Visaip šneka - sako Bargelytė. - Buvo gandų, kad rusai bėgdami išsprogdinę pastatą ir stotį. Tavęs ieško ir neranda. Galvojau, gal sužeistas - ligoninėj. Girdėjau vakar tavo balsą ir staiga ... Pradžioj maniatu, kad radijo aparatas sugedo ...

Cia mus pertraukia veriamos technikų kambario durys. Boguslauskas tarpdury suurzgia:

- Gana flirtuotil! Tu, latre, kurgi užsibuvai? Gražulis jau bandė Griškėną. Užrašėm į plokštelę. Davėm jam pačiam pasiklausyti ...

- Na, ir ...

- Žinai jo balsą, kam klausyti? Gražulis įkalbinėjo, o Algis kuone apsisverkė, kai išgirdo save plokštelėj. Sako, nejaugi čia aš? ... O dabar eik, staigmeną pamatysi.

Užeinu. Visi technikai susirinkę. Irgi užimas, lyg užvesti motorai dūgzty. Trankios kalbos. Aitrūs popirosų dūmai ir retkarčiais prasiveržias gailus juoko šaltinis.

- Valioooo ... Pagaliau atsirado sūnus palaidūnas - šmaikščiai sutinka prietelis Adomas Budra.

Tačiau man akys nutūpia ant stovylos, stovinčios prie stiprintuvo aparatūros.

- Vanagas! - sušunku. - Ar tai tu tikrai čia dabar? - Ir bėgu prie jo, nešdamas ištįstą ranką. Stiprus, stiprus rankos paspaudimas. Ir vos atpažįstu mūsų buvusį dar nuo laisvės metų Kauno radijofono vieną geriausių technikų. Sulyšęs. Poakiai pajuodę. Neskustų, idubę skruostai. O rūbai kabo, kaip ant kaliausės mietol Nėra žmogaus, o tik kaulose slypinti dvasia!

Ziūriu kurį laiką observuodamas ir netikau. Kas beliko iš kadaise buvusio vėslaus žmogaus!

- Širyt išėjau iš kalėjimo. Ne turėjau kur eiti, tai ir užėjau čia ...

Ir matau, kad išgyvena džiaugsmą, nors akys mirksi, stengdamos nustumti atbėgusias ašaras.

Norėdamas nusikratyti apsedusio liūdesio, rikteliu:

- Vyručiai, turim pasiruošti transliacijai! Man reikalingas signalas!

Vanagas sujudęs pataria ieškoti buvusio mūsų senoj signalo iš Nepriklausomybės laikų. Jis turįs, anot jo, kur nors čia būti. Surošas su Budra jam padeda ieškoti. Pagaliau signalas randamas. Bet ... sugadintas, subadytas. Kažkas, atrodo, tyčia subadęs. Netinka.

Viesulu išlekiu į muzikos redakciją. Ieškau lietuviškų karinių maršų ir dainų - gal kur nors užsilikę? Tarp visos krūvos importuotų iš 'plačios tėvynės', pačiam lentynos gale, užgrūsta lyg Pelenė-našlai telė, vienintelė lietuviška išlikusi 'Kur lygūs laukai ...' Ir gimsta galvoje mintis: ši Karo Mokyklos vyrų choro įdainuota plokštelė gal ir nebologas likiminis radinys - bus neblogiausias signalas! Vis geriau, nei nieko. O beto - ir žodžiai prasmingi, tinkami šiam momentui ... Ir pasiimu šią vargšę, užmirštą ir apdulkusią Pe-

lenę, kad ji, apvilktą Laisvės Kurpaitėmis, atbėgtų į laisvės kovotojų ir klausytojų širdis ...

Išbandau. Plokštelė nešnypla. Signalas yral!

Kai nusileidžiu žemyn, Gražulis jau atnešęs krūvelę plokštelių, bet himno negavęs. Dar bandysias surasti pas kitą žmogų. Ir vėl iškuria. Mudu su Kiausium susirūpinę. Be himno - žuvę ... Tada jam pasiūliau paieškoti direktoriaus Banaičio stalčiuje. Jis bando atidaryti - stalčius užrakintas.

- Nemanau, kad čia rastume. Negi himną laikytų stalčiuje! - abejoja Kiausius.

- Laužkime stalčių, - atšauku, - pamatysime! Kitos išeities vistiek neturime. Bent žinosime, kad visur ieškojome, dėjome visas pastangas surasti - gundau Kiausį, kol jis iš kišenės išitraukia vidutinio dydžio kišeninį peilį.

Atsargiai užkišęs, kad nenulaužtume peilio, bandom užraktą. Po kelinto ten bandymo (jau ėmę šilti) - stalčius atsidaro. Pilna popierių. Visokių mašinėlė rašytų raštų. Be popierių - nieko daugiau nėra.

Matau, kaip Kiausiaus veidas ilgėja ir blausiasi. Bet aš optimistas - toks esu iš prigimties. O gal, Dieve, o gal ... Nieko daugiau, rodos, nenorėčiau, kad tik ... Ir po popierių krūvom užčiuopiu rudą, apšiurusį voką. Nekantriai išmetu popierių krūvą ant grindų ir čiumpu voką. Ikišu ranką - apčiupiu kažką grafitiniais šalto: plokštelę?

Cia mano rankos ima virpėti. Zvelgiu į Kiausį. Jis isitempęs negali atplėšti akių nuo mano rankų. Atsargiai traukiu ir su drebančia širdim žvelgiu. Netikau savo akimis: pažįstama plokštelė, ant kurios užrašyta ... Lietuvos Himnas ...

Tuo metu kambarin įsiveržia Gražulis su režisierium Gučium. Jie įtartina žvelgia į mano prikreiktus popierius, i mėslyną ant grindų ir pakelia akis į mudu. O mes vienbalsiai kartu su Kiausium suunkame:

- Radome Himną! ...

Ir vėl, kaip ir vakar vakare, Laimė buvo aplankiusi mane. Tik šiandien ji uždėjo savo ranką man tiesiai ant širdies: išpildžiusi mano didžiausią troškimą - ji dovanojo mums Tautos Himną!!!

Ir pagriebęs plokštelę, negalėdamas sulaikyti savo išsiliejusio entuziazmo džiaugsmu trykšančio krioklio - rėkdamas, kiek tik balso stygos išneša 'valio ...', su patvinusiu džiaugsmu bėgu aukštyn šoliuodamas, lyg gusarų lenktyninis žirgas, per du laiptus, per du laiptus ... Iškeles viršum galvos rankoje laikomą himną ...

O iš paskos vejasi Gražulis su Gučium ir rėkia:

- Ei, tu tik atsargiai ... Tik, susimildamas, nesudaužyk plokštės ...

Ir nežinau, kuris dar ten prideda:

- Na, ir pasiutęs ... Reikia dabar, kad dar ir sudaužytų ... Ką tada darysim?

(Bus daugiau)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PŪNUMERATĄ

Nuo piramidžių iki Akropolio

(14)

Henrikas Stasas

Iš Jeruzalės vykome tiesiai į Ben Gurion aerodromą. Skaidrus gegužės rytas dvelkė jaukia subtropine šiluma, o iš Viduržemio jūros atskridę švelnūs zefyrai, tartum atsisveikindami, glostė mūsų veidus, kai išlipę iš autobuso skubėjome į aerodromo pastatą.

Čia pat stovėjo ir mūsų lėktuvas, kuris, kaip naujų laikų Trojos arklys, greit pripildęs savo vidurius įvairių kraštų turistais, pakilo tik, žinoma, ne į Troją, o į Atėnus.

Senoji Jaffa ir naujasis Tel Aviv paliko toli horizonte lyg dviejų spalvų juosta besivingiuojanti Viduržemio jūros pakraščiu. Tačiau ir šią greit prarijo erdvių mėlynė. Dabar lėktuvas nardė tarp skaisčiai mėlyno dangaus ir apačioje lengvų, baltų debesėlių. Tik po kelių valandų, iš šios tuštumos pažvelgęs žemyn, pastebėjau, tarp mėlynų prapertų daugybę pilkų žemės lopų. Tai graikų salos, kurios išsibarsčiusios po visą Egėjos jūrą sudaro didelę 2000 salų grupę. Graikai šias savo salas vadina gėlėmis iš marmuro. Lėktuvui žemiau nusileidus, jos tikrai atrodė nuostabiai išsidėsčiusios. Tai lyg gaidos ant mėlynos partitūros, kurias Egėjos jūra sugrupavo į didingą simfoniją.

Praskridę salas pastebėjome lyg iš jūros išplaukusius baltus Atėnų pastatus, kurių baltumą dar labiau paryškino fone aukštai iškilę tamsūs kalnai. Tačiau neilgai teko gėrėtis vaizdais iš oro, nes tuoj nusileidome Atėnų tarptautiniame aerodrome.

Palikęs lėktuvą pajutau, kažkokį neįprastą orientalinį Graikijos kvapą, kuris sklido iš jūros ir kalnų, kaip gana malonus aroma-

tas. Nors jau antrą kartą atsidūriau Graikijoje, tačiau Atėnų oru niekad neteko kvėpuoti. Prieš keliolika metų esu važinėjęs tik po Tesaliją ir šiaurinę Graikiją, kuri savo gamta daug skiriasi nuo pietinės Graikijos.

Atlikę muitinės formalumus, sėdome į čia pat mūsų jau laukiantį autobusą ir vykome į netoli miesto centro esantį Golden Age viešbutį. Važiavome jūros pakraščiu ir įvairiomis Atėnų gatvėmis stebėdami judrų šio miesto kasdieninį gyvenimą. Vaizdai, kurie slinko pro mūsų akis, niekuo nepriminė klasikinės Graikijos praeitį. Juk kiekvienas turistas atvykęs į šį kraštą ieško tos mitologinės, klasikinės ir romantiškos Graikijos. Tačiau patekus į Atėnų betono džungles, bent tuo momentu, tenka nusivilti. Nusivylimas, žinoma, greit dingsta, kai atsiduri herojiškoj Mikėnų aplinkoj, Korinte, Delfiuose ir grožiu spindinčiu Akropolio viršūnėje.

Lankydamas šias vietas kiekvienas nenoromis sugrįžta į klasikinius šios tautos amžius ir į tą civilizaciją, kuri po Egipto ir Tigro Eufrato kultūrų buvo sužydėjusi prie Egėjos jūros.

Klasikiniai graikai mokėjo sujungti materiją su dvasia, gamtą su menu ir tamsius elementus su idealu ir humanišku. Todėl čia ir gimė pirmoji demokratija, pirmieji olimpiniai žaidimai ir idealistinė filosofija. Atėnai tuo metu buvo šios civilizacijos centras.

Neveltui Periklis skatinęs atėniečius pamilti savąjį miestą, kreipdamasis į juos šiais žodžiais "Aš norėčiau, kad jūs atvėrę savo akis, kasdien pažvelgtumėte į Atėnų didybę ir juos pa-

miltumėt... Mes savo imperijoje paliksime milžiniškus turtus ir didingus paminklus. Ateinantieji amžiai stebėsis mumis, taip kaip dabartis mumis stebisi." Nors šiandien Periklio laikų marmuro pastatų ir Fidijų skulptūrų neliko, tačiau pasaulis myli Atėnus ir gėrėsi bent anos kultūros griuvėsiais, kurių amžiai nepajėgė sunaikinti.

Tačiau šiandieniniai Atėnai kitokie, jie fiziniai daug skiriasi nuo kitų pasaulio miestų. Atėnai neturi istorinės tautos. Šio miesto vystymasis buvo nutrūkęs 1500 metų ir tik 1834 metais vėl pradėtas atstatyti. Po įvairių karų su persais ir tarpusavios konkurencijos su Sparta, Atėnai niekad neatsigavo. O vėliau po makedoniečių, romėnų ir frankų įsiveržimo dar labiau sunyko. Be to, apie 400 metų buvo turkų valdomi. Tai gi Atėnai naujas miestas, jaunesnis net už Washingtoną.

Dabar Atėnuose priskaitoma iki 4 mil. gyventojų, kuriems atrodo net sunku kvėpuoti, nes miestas įsiterpęs tarp kalnų ir jūros. Jei antikiniais laikais Atėnai buvo išminties deivės, ir dvasinės kultūros centras, tai šiandien sakyčiau yra prekybos ir industrijos miestas. Kai kas Atėnus vadina betono džunglėmis. Ir mūsų vadovė, su gailėsčiu, prisiminusi šio miesto praeitį, pastebėjo, kad čia pilamas betonas ant betono.

Miesto centre prie Hadriano vartų parašyta: "Čia Atėnai, senasis Tesėjaus miestas". Vartai yra visai arti Akropolio ir čia antikiniais laikais, kaip tik buvusi miesto riba. Tad jei šiandien atėniečiai norėtų Hadriano vartus nukelti prie miesto ribos, tai juos

Dzeuso šventykla Atėnuose.

turėtų jau kelti mažiausiai už 15 mylių. Tarp šio miesto betoninių blokų labai mažai žalumynų. Todėl dažnai matomi medžiai auga ant pastatų stogų. Žinoma mieste yra ir keletas žalių oazių, t. y. gražių parkų su subtropiniais augalais ir gėlėmis. Tad kaip ten bebūtų, daugelis turistų vis dėlto pripažįsta Atėnus, kaip labai romantišką ir žavingą miestą.

Sekantį rytą išvykome su labai malonia vadove lankyti Akropolį ir kitas žymesnes Atėnų vietas. Gatvėse judėjimas buvo dūstantis, nes šiame mieste vien tik taksi automobilių yra 12 tūkstančių. Tad lėtai judėdami pravažiavome žymesnius Atėnų pastatus, įvairių valstybių ambasadas, kol priartėjome prie iškiliausios šio miesto uolos — Akropolio.

Tarp didžiulių pastatų greit jo negalėjome paste-

bėti. Tik pravažiavus Hadriano vartus ir Olimpinių stadioną, staiga prieš akis iškilo didinga uola. Ši masyvi kalkakmenų tvirtovė iš pirmo žvilgsnio nesudarė įspūdį, jog jos plokštakalnėje sukoncentruoti tokie milžiniški antikinio pasaulio turtai.

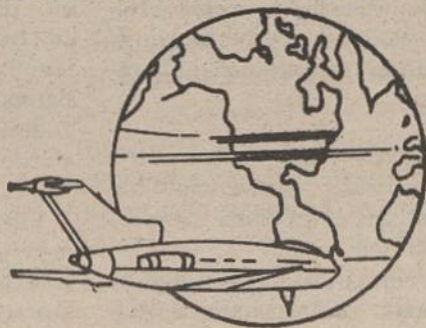
Autobusas sustojo nedidelėje aikštėje, kuri vienu galu rėmėsi į rausvą uolą, o aplinkui žaliavo itališkos pušys ir lieknai kiparisai. Kairiam šone stiepėsi aukšta uolą vadinama Lykabettos. Tai vilkų kalva. Iš šios kalvos nepaprastai gražus Atėnų reginys su toli matoma Soronijos įlanka. O čia pat Akropolio viršūnėje saulės spinduliuose žėruoja balto marmuro Partenonas. (Bus daugiau)

Skaityt kit ir platinkit
D I R V A

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENIŠKAS
PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniems asmenims ir grupėms) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIŲ - AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway
Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriaučiūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

Atvykę į Chicagą, būtinai

pasinaudokite
proga

PUIKIAUSIUS
KAILIUS

Chicagoje rasite pas vienintelį
lietuvių kailininką

NORMANA
BURŠTEINA

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

DR. DOVAS ZAUNIUS (81)**Dr. Albertas Gerutis**

Zaunius naujose pareigose

Kai Dr. Zaunius pasitraukė iš užsienių reikalų ministerijos, pradėta rašyti apie jo kandidatūrą įvairioms vietoms, tarp kita, Prekybos Pramonės Rūmų pirmininko pareigoms. Rašyta ir apie tai, kad jis kviečiamas į universitetą Klaipėdos autonominio krašto teisės dėstyti vietoje mirusio prof. Sokolovskio.

Apie Dr. Zaunius vispusiškumą galima spręsti ir iš to, kad jis įėjo į komisiją, kuriai pavesta paruošti teismų santvarkos reformos įstatymą, Komisiją sudarė Dr. D. Zaunius, prof. A. Kriščiukaitis ir St. Šilingas.

Mažai kam žinoma, kad mūsų vyriausybė buvo pavedusi Dr. Zauniui, tuo metuėjusiam užsienių reikalų ministerijos generalinio sekretoriaus pareigas, vesti su švedais derybas 60 milijonų litų paskolai gauti, įvedant degtųjų monopoliją. Sutartis su švedų degtųjų bendrove (Svenska Tandsticks Aktiebolaget) pasirašyta Kaune 1930 m. balandžio 12 d.

Dr. Zaunius taip pat vadovavo deryboms, kai 1936 m. su švedų degtųjų bendrove derėtasi dėl paskolos sutarties pakeitimo. "Lietuvos Aidas" (1936. III. 29) paskelbė pasikalbėjimą su Lietuvos delegacijos pirmininku. Dr. Zaunius papasakojo, kad ryšium su dolerio vertės kritimu ir švedų degtųjų bendrovei kilusiais sunkumais paskolos suma sumažinta iki keturių su puse milijonų dolerių. Bet užtat palūkanų dydis numuštas 6 iki 4,5%. Kai švedų paskola skirta vyriausiajam ūkininkams per žemės Banką finansuoti, tai, sumažinus nuošimčius švedams, ir ūkininkams teikiamų paskolų palūkanos atpigintos nuo 6 iki 5%.

Dr. Zaunius neišbuvo Valstybės Tarybos nariu nė dviejų metų. "Vyriausybės žinių" 1936 m. kovo 6 d. numeryje paskelbtas Respublikos Prezidento ir ministro pirmininko pasirašytas aktas, kuriuo Dr. Zaunius, jo paties prašymu, nuo 1936 m. vasario 20 d. atleidžiamas iš užimamos vietos Valstybės Taryboje. 1936 m. vasario 15 d. Kauno laikraščiai pranešė, kad Lietuvos Banko akcininkų susirinkime į banko valdybą išrinktas Dr. D. Zaunius.

Kai trisdešimtais metais daugelyje valstybių viešpatavo ekonominė krizė, nemaža kraštų atsisakė nuo laisvo pinigų cirkuliavimo su užsieniu, įvesdami valiutos suvaržymus. Lietuvoje gi dar 1932 m. birželio mėnesį Kauno laikraščiuose paskelbta, pasirėmus finansų ministerija, kad paplitę gandai apie numatomą valiutos išvežimo suvaržymą neturį jokio pagrindo. Kai 1933 m. rugsėjo 8-9 d. Rygoje vyko trijų Baltijos valstybių — Lietuvos, Latvijos ir Estijos — ekonominė konferencija, Lietuvos atstovai siūlė konferencijai kreiptis į valdžios organus, kad Latvijoje ir Estijoje būtų panaikinti pinigų išvežimo suvaržymai.

1933 m. vasarą Lietuva Londone ekonominėje konferencijoje, kurioje dalyvavo ir užsienių reikalų ministras Dr. Zaunius, prisidėjo prie sutarties, pagal kurią nusistatyta palaikyti aukso standartą, kitais žodžiais tariant, paremti ir toliau popierinius pinigus aukso padengimu. Tai reiškė, kad Lietuva pasiryžo eiti pinigų (lito) pastovumo keliu ir nemažinti jo vertės.

Tačiau ilgai ir Lietuvos vyriausybė bei Lietuvos Bankas buvo priversti įvesti užsienio valiutos operacijų kontrolę, nes metai iš metų mažėjo lito padengimo auksu ir svetima valiuta (devizų) atsargos. Kai lito padengimas nukrito iki maždaug 40%, vyriausybė 1935 m. spalio 1 d. suvaržė užsienio mokėjimų laisvę, — įvedė užsienio valiutos operacijų kontrolę. Be kitų priežasčių, privedusių prie aukso bei devizų atsargų tolygio nykimo, prisidėjo slapto pinigų gabenimas užsienin.

1935 m. spalio 1 d. "Vyriausybės žiniose" paskelbtas "Užsienio valiutos operacijoms tvarkyti įstatymas". Įstatymo pirmas straipsnis nusakė potvarkio tikslą: "Užsienio mokomąsias priemones ir užsienio valiuta reikalavimus pirkti bei parduoti, taip pat sudaryti su tomis priemonėmis bei reikalavimais kitus sandėrius gali

tik Lietuvos Bankas ir tos kredito įstaigos, kurioms jis tatai paveda". Įstatyme numatytąsias operacijas teleista atlikti, gavus Valiutų Komisijos leidimą. Įstatymas įsigaliojo paskelbimo dieną, t. y. spalio 1 d. Pats įstatymas turėjo galioti vienerius metus, bet paskum jo galiojimo laikas pratęsinėtas.

Tame pat "Vyriausybės žinių" numeryje paskelbtos finansų ministro Tūbelio taisyklės, o lapkričio 14 d. "Vyriausybės žinių" numeryje idėtos papildomos taisyklės net iš 46 paragrafų, smulkiai aptardamos įstatymo vykdymą.

Valiutų komisijos pirmininku paskirtas Dr. Zaunius. Įstatymo 14 straipsnyje pasakyta, kad "Valiutų Komisija sudaroma prie Finansų Ministerijos iš pirmininko ir ne mažiau kaip dviejų narių, kuriuos Finansų Ministerio pasiūlymu skiria Ministrų Kabinetas". Jau iš nuostato, kad skyrimo teisė suteikta ministrų kabinetui, sekė, kokia didelė reikšmė teikta minėtajai Valiutų Komisijai.

1935 m. spalio 1 d. "Elta" paskelbė ilgą pasikalbėjimą su ministru pirmininku ir finansų ministru J. Tūbeliu. Pasikalbėjime vyriausybės galva pasisakė dėl naujai išleistojo užsienio valiutų operacijoms tvarkyti įstatymo. Į klausimą: "Koks naujai paskelbto įstatymo tikslas?" ministras pirmininkas atsakė:

"Šiandien paskelbtas ir pradėtas vykdyti užsienio valiutų operacijoms tvarkyti įstatymas yra ypač pastaruoju metu susidariusiomis sąlygomis viena iš labai reikšmingų priemonių kovoti su ūkio krize.

Valiutų apyvartos tvarkymas siekia, kad iš Lietuvos nebūtų išvežami nekomerciniams ir nebūtiniais reikalams auksas ir užsienio valiuta.

Taip pat, kad sveikai apyvartai ir valiutų politikai reikalinga valiuta ir auksas nebūtų atskirų asmenų grobstomi ir slepiami, kenkiant tuo pačiu mūsų tautos ūkiui.

Tuo būdu svarbiausias įstatymo tikslas — išlaikyti lito vertės pastovumą ir garantuoti piliečių sutaupų neliečiamumą.

— Ar negalima laukti šio įstatymo vykdymo pasėkoje lito nuvertinimo?

— Lito pastovumas yra mūsų ekonominės programos nediskutuotina dalis. Siaurai suinteresuotų asmenų propaganda nepakeis šio mūsų nusistatymo, kuris atitinka mūsų tautos ūkio gyvybinius interesus. Ūkio sunkumams nugalėti mes nevertosime lito nuvertinimo priemonių. Lito nuvertinimas gal ir sukeltų laikiną ir dirbtinį efektą, bet greitai laiku jis neišvengiamai iššauktų krašto ūkio suirutę. Laikinių, kad ir lengvai pasiekiamų bei populiarių efektų mes nesivaikome. Mums rūpi ne tik ši diena, bet ir ateitis. Todėl mes pasirenkame tik tas priemones, tik tuos kelius išeiti iš ūkiškų sunkumų, kurie mus tikrai veda į patvarią ūkišką gerovę.

Pirmoj eilėj mes stengiamės padėti ūkininkams. Kaip tik pačiu pastaruoju laiku yra imtasi visos eilės priemonių sumažinti ūkininko išlaidas ir padidinti jo pajamas. Šitos priemonės ir padidėjusios ūkininkų pajamos tik tuomet bus ūkininkams realiai naudingos, jei mūsų pinigai — litas — bus pastovūs, jei jų vertė nemažės, jei ūkininkų ir kitų gyventojų sluoksnių sutaupos netirps. Tad čia kalbamo įstatymo tikslas kaip tik ir yra išlaikyti lito pastovumą.

— Kaip atsilięps valiutų apyvartos reguliavimas mūsų prekybai ir bendrai ūkio apyvartai?

— Įstatymas jokio suvaržymo mūsų produktingiems gyventojų sluoksniams nesudarys. Įstatymas tik nori, kad mūsų krašte esama ir gaunama valiuta ir auksas būtų koncentruoti vienoje vietoje, kad jie nebūtų betiksliai slepiami ar iš krašto išvežami, o kad tarnautų bendram labui, stiprintų mūsų litą. Juk pinigai, auksas ir valiuta tam ir yra, kad jais galima būtų daryti apyvartą, o ne tam, kad būtų kur nors beprasmiškai paslėpti. Įstatymu

norima apsaugoti tokios operacijos, kurios yra ūkiškai svarbios ir skatintinos.

Šio įstatymo vykdymas nevaržys ir kraštui naudingų ekonominių, o ypač eksporto bei importo operacijų. Mes nuo importo neatsisakome. Mes importą plėsime tiek, kiek leis mūsų eksporto apyvarta. Juk tiek pernai, tiek šiemet mes turime patenkinamai aktyvų užsienio prekybos balansą. Tad savaime suprantama, kad iš užsienio prekybos operacijų mes negalime turėti pasyvaus valiutų bei aukso saldo. Vadinasi, ir paskelbto įstatymo vykdymas šitų operacijų nepalies. Žinoma, užsienio valiutų operacijų reguliavimas gali sudaryti kai kurių techninių nepatogumų pirklams.

Taip pat savaime suprantama, kad šio įstatymo vykdymas nieku būdu nepalies mūsų normalių ar kitokių pasižadėjimų užsieniams. Daugelis mūsų artimesnių ir tolimesnių kaimynų jau reguliuoja užsienio valiutų operacijas. Vis didesnis šalių skaičius pereina prie šio principo. Nesiimti panašių priemonių mes negalime. Šiandien šalia politinių aistrų tarptautinėje arenoje eina atvira ir griežta ekonominė kova. Lietuva negali būti šioje kovoje pasyviu žiūrovu. Kad toje kovoje išsilaikytume neparblokti, pirmoje eilėje turime patys susikonsoliduoti, pasidaryti atsparūs ir politinėje ir ekonominėje srityje. Paskelbtas įstatymas ir finansiškai krašto viduje susitelkti.

Kai tik bendra pasaulio ūkio padėtis tiek pagerės, kad nuo tos priemonės bus galima be žalos mūsų kraštui atsisakyti, tai, be abejo, bus tuojuo padaryta".

Ir iš šio vyriausybės galvos bei finansų ministro pareiškimo matyti, kad naujam potvarkiui skirta didelė reikšmė Lietuvos ūkiui, — tiek kovai su ūkio krize, tiek lito vertės pastovumui išlaikyti, tiek pagaliau piliečių sutaupų neliečiamumui garantuoti. Faktas, kad Dr. Zauniui patikėtos Valiutų Komisijos pirmininko pareigos, patvirtino, koku aukštu prestižu naudojosi kaip ekonominių problemų žinovas buvęs užsienių reikalų ministras.

"Lietuvos Aidas" 1937. II. 9 rašė, kad finansų ministerija paskyrė Dr. Zaunių savo atstovu į užsienio prekybos komisiją.

Apie Dr. Dovo Zauniaus vadovautos Valiutų Komisijos dirbtą darbą nedaug tėra žinių. Pagaliau apie tai viešai nė nebuvo skelbiama, nes komisijos darbas nebuvo dirbamas prie atidarų durų ir langų.

Kad Valiutų Komisija kartu su kitomis įstaigomis, kurioms buvo pavestas Lietuvos ūkio gyvenimo tvarkymas sėkmingai atliko jai pavestąjį uždavinį, galima spręsti iš to, kad, nežiūrint visų sunkumų, įskaitant ir tų, kurie kilo 1939 m. vasarą prasidėjusio antrojo pasaulinio karo, Lietuvos pinigai išlaikė savo vertę. Litą sužlugdė tikta sovietinė okupacija, po to kai nepriklausomą Lietuvos valstybę užliejo maskvinis raudonasis tvanas.

Dr. Zaunius pasiliko Valiutų Komisijos pirmininku iki pat jį ištikusios netikėtos imties. Net ir jo staigi mirtis susijusi su tarnyba. 1939 m. kovo mėnesį Zaunių ištiko širdies infarktas. Gydimasis truko gana ilgai, apie tris mėnesius. Kurį laiką ilsėjęsis ir atsigavęs, Zaunius vėl pasinėrė į darbą Valiutų Komisijoje. 1940 m. vasario 11 d., eidamas tarnybiniiais reikalais pas finansų ministrą, jis paslydo. Lūžo klubo kaulas. Vienuolika dienų išbuvusį miesto ligoninėje ligonį ištiko smegenų embolija, nuo kurios jis vasario 22 d. ūmai mirė. Velionis ėjo tikta 48-tuosius amžiaus metus.

69. Dr. Zaunius — visuomenės veikėjas

Dr. Zaunius visą laiką domėjosi Visuomeniniu gyvenimu. Ypač po to, kai pasitraukė iš užsienių reikalų ministerijos, jis pats veikliai dalyvavo įvairiose svarbiose organizacijose. 1937 m. lapkričio mėn. jis išrinktas Vilniaus Vadavimo Sąjungos centro valdybos nariu. Beje, į tos organizacijos centro valdybą išrinkta ir veikli visuomenininkė, pati vilnietė, Marcelė Kubiliūtė, ilgametė užsienių reikalų ministerijos slapto raštinės tarnautoja, viena iš keturių moterų, apdovanotų Vyties Kryžiumi. Ji buvo perrenkama į Vilniaus Vadavimo Sąjungos centro valdybą nuo pat organizacijos įkūrimo 1925 m. balandžio 26 d.

(Pabaiga kitame numeryje)

SĖKMINGAS BALFO SEIMAS DETROITE

Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo XX seimas įvyko š. m. spalio 24-25 d. Atidarė seimo rengimo pirm. Jurgis Mikaila. Amerikos ir Lietuvos himnus sugiedojo Pranas Zaranka. Invokaciją sukalbėjo kun. V. Kriščiūnevičius. Mirusiuosius Balfio narius ir veikėjus išvardino ir jų pagerbimą pravedė kun. A. Balt-rushunas. Pakviesti į darbo prezidiumą pirmininkais J. Gerdvilienė, dr. P. Budininkas ir V. Jokūbaitis. Sekretariatą: Birutė Jasaitienė, A. Dzirvonas ir V. Lapėnas. Žodžiu sveikino: Marija Rudienė — c. v. pirm., V. Pažiūra — Balfio direktorių pirm., M. Pranavičius — ALTO pirm. dr. K. Šidlausko vardu, V. Kleiza — PLB vicepirm., Karolis Milkovaitis — LŠST pirm., kuris M. Rudienei už nuopelnus prisegė šaulių žvaigždės ordoną. J. Laučka — Ateitininkų federacijos vardu, A. Rudis — pirmasis Balfio rėmėjas, kun. Paulius Baltakis — Pranciškonų vardu, Albertas Misiūnas — Vilniaus krašto lietuvių sąjungos pirm., Kostas Jurgėla — VLIKo pir. dr. K. Bobelio vardu, kun. K. Pugevičius — L. K. religinės šalpos vardu, B. Bieliukas — Tautinės paramos fondo vardu.

Raštu sveikino: Vysk. V. Brizgys, Lietuvos atstovas dr. Stasys Bačkis, gen. konsulas Anicetas Simutis, gen. konsulė J. Daužvardienė, gen. konsulas dr. Jonas Žmuidzinavičius, gen. garbės konsulas V. Čekanauskas, kun. Ansas Trakis, LB JAV krašto valdybos vardu pirmininkas V. Kutkus, LB JAV tarybos prezidiumo pirm. V. Izbickas, Lietuvių Fondo dr. G. Balukas ir daug kitų.

Mandatų komisijos pirmininkė Ona Jokūbaitienė pranešė, kad seime dalyvauja 19 direktorių, 10 jų įgaliotinių ir 63 atstovai — viso 92. Buvo atliktas vardošaukis ir paimti mandatai. Sudarytos komisijos: rinkimų ir rezoliucijų.

Pertraukos metu padaroma bendra nuotrauka ir vaišinomės šeimininkių R. Ražauskienės, L. Mingėlienės, S. Dryžienės ir S. Vyčienės paruoštais skaniais ir įvairiais užkandžiais.

Po pietų kun. K. Kuzminskas padarė pranešimą apie leidžiamą Lietuvių katalikų bažnyčios kroniką. Sekė centro valdybos ir skyrių pranešimai. Centro valdybos pirmininkė M. Rudienė papasakojo Balfio trijų metų laikotarpio atliktus darbus. Kalbėjo apie naujus imigrantus, Suvalkų trikampio lietuvių, desidentus, kalinius, testamentus ir Vasario 16 gimnaziją. Ji savo pranešime daug ko pasa-

ANTANAS GRINIUS

kė ir jai baigus plovimais visi padėkojo. Direktorių tarybos pirmininkas V. Pažiūra po savo pranešimo pristatė direktorių tarybos nutarimą, buvusį Balfio Chicagos apskr. pirmininką Valerijoną Šimkų pakelti į Balfio garbės narius, seimo atstovai vienbalsiai tą patvirtino. Toliau pranešimus padarė: gen. sekr. Ona Jokūbaitienė, išdininkas Kostas Čepaitis, apie sandėlių rūbus ir jų tvarkymą papasakojo sandėlio vedėjas J. Mackevičius. Revizijos aktą perskaitė A. Kareiva. Pranešimai išdiskutuoti ir priimti.

Skyrių pranešimus padarė: Floridos — Dalia Bobelienė, New Yorko — J. Gerdvilienė, Los Angeles — V. Pažiūra, Detroito — J. Mikaila, Chicagos apskr. — Vanagūnas, Philadelphia — F. Andriūnas, Chicagos 5 skyriaus — Juozas Mackevičius, Washingtono — Laima Platerienė, Clevelando — V. Jokūbaitis, Cicero — O. Zailskienė, Beverly Shores — V. Kasniūnas, Illinois gydytojų draugijos — J. Mikaila.

Balfio direktoriais išrinkti: F. Andriūnas, V. Balčiūnas, V. Baleišytė, kun. A. Baltrushunas, B. Bieliukas, D. Bobelienė, J. Bražauskas, P. Budininkas, K. Čepaitis, A. Daukienė, A. Dzirvonas, J. Gerdvilienė, A. Grinienė, B. Jasaitienė, O. Jokūbaitienė, K. Jurgėla, F. Mackevičienė, V. Kasniūnas, J. Mackevičius, J. Mikaila, V. Padvarietis, V. Pažiūra, R. Raubertaitė, R. Ražauskienė, M. Rudienė, F. Sereičikas, P. Šilas, A. Trakis, S. Vanagūnas, O. Zailskienė, kun. A. Zakarauskas ir Fr. Zogas.

Į revizijos komisiją išrinkti: Vytautas Lapėnas, Kazys Povilaitis ir Kostas Bružas.

SEIMO IŠKILMINGA VAKARIENĖ

Po kokteilių pradedama seimo iškilminga vakarienė. Balfio 76 skyriaus pirmininkas Alfonsas Juška pranešė, kad vakarienės gėrimų mecenatas yra Antanas Rudis nesenai atšventęs savo gimimo dieną. Jam padėkota.

Meninę dalį atliko sol. Danutė Petronienė, nuo svečių susilaukusi daug aplodismentų. Jai akompanavo jos mokytojas Richard Meier. Balfio direktoriai Rožė Ražauskienė ir Jurgis Mikaila jai įteikė gėlių puokštę.

J. Mikaila pranešė gerą naujieną: Kartis Karčiauskas (Karčiauskienė), iš Ann Arber, mirdama savo testamentu Balfui paliko 3,000 dol. ir jos globėjai J. ir L. Pečiūros įteikė Balfui.

Juozas Tamošiūnas gyv. Detroito, mirdamas savo testamentu irgi Balfui paskyrė gražią sumą ir jo globėjai Stefa Kaunelienė ir Vincas Tamošiūnas šiandien įteikė 50,000 dol. čekį.

Stefa Kaunelienė trumpu žodžiu nušvietė Juozo Tamošiūno jaunystės dienas ir gyvenimą Amerikoje. Jis buvo kuklus ir niekuomet nesispraudė į pirmąsias vietas. Dirbo su organizacijomis ir jas rėmė. Jis taip pat paliko 50,000 dol. ir Wayne State universitetui iš kurių 40,000 bus skiriama stipendijoms.

Po vakarienės kalbėjo nesenai iš okupuotos Lietuvos pasitraukęs prof. dr. Kazys Eringis. Savo kalboje papasakojo apie save, Lietuvoje gyvenimą ir kaip ir kodėl jis pasitraukė iš Lietuvos.

SEIMO ANTROJI DIENA

Po mišių Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčioje turėta trumpa kavutė ir 12 val. buvo tęsiamas Balfio seimas. Išvardinti išrinkti į Balfio direktorių ir paskelbta centro valdyba. Direktorių tarybos pirmininku išrinktas Vladas Pažiūra. Balfio centro valdybos pirmininkė — Marija Rudienė I vicepirm. kun. Ansas Trakis, II vicepirm. kun. Antanas Zakarauskas, III vicepirm. Aldona Daukienė, IV vicepirm. Albinas Dzirvonas, gen. sekr. Ona Jokūbaitienė, prot. sekr. Faustina Mackevičienė, išdininkas Kostas Čepaitis.

Seimas baigtas Lietuvos himnu.

Po seimo apie 25 seimo dalyvių aplankė testamentu palikusio Balfui gražią sumą pinigų, Juozo Tamošiūno kapą. Kun. Baltrushunas sukalbėjo maldas ir jam vadovaujant sugiedota Angelas Dievo. Vainiką, centro valdybos vardu, ant jo kapo uždėjo centro valdybos pirmininkė Marija Rudienė ir Balfio direktorius Jurgis Mikaila.

MIRTIES METINĖS

Aktoriaus — režisieriaus Justino Pusdešrio vienerių metų mirties minėjimas įvyks lapkričio 8 d.

10:30 val. šv. Antano parapijos bažnyčioje bus atlaikytos už jo sielą pamaldos ir 12:30 val. Lietuvių namuose pagerbimas ir minėjimas. Visi kviečiami dalyvauti. Rengia iniciatorių grupė su Dariaus-Girėno klubu, priešakyje.

MIRĖ ALBERTAS VALYS

Spalio 11 d. po ilgos ir sunkios ligos atsiskyrė su šiuo pasauliu Albertas Valys sulaukęs 76 metus. Velionis buvo gimęs 1905 m. sausio 30 d. Irkutske. Nepriklausomybės laikais grįžo į Lietuvą ir dirbo žemės

Ūkio Rūmuose, Kaune.

Į Ameriką atvažiavęs apsigyveno Detroito ir dirbo General Motors bendrovėje. Pašarvotas buvo Jolandos Zaparackienės laidotuvių namuose. Spalio 12 d. kun. Alfonsas Babonas sukalbėjo rožinį. Spalio 13 d. po atlaikytų šv. Antano parapijos bažnyčioje pamaldų amžinam poilsui nulydėtas į Woodmeres kapines. Liko: sesuo, du broliai Amerikoje ir kiti giminės Lietuvoje. Ilsėkis ramybėje!

HOUSE KEEPER

WILLING TO LIVE IN FLORIDA FOR 5 MONTHS FROM DECEMBER TO APRIL IN BEAUTIFUL HOME. NO COOKING — LIGHT CLEANING. SALARY NEGOTIABLE. REFS. PREFERRED. CALL 215 VI-37363 BEFORE NOON OR AFTER 6 P.M. (43-46)

OPPORTUNITY FOR RN's & LPN's

To work & live in a small Congenial Community & Health Center. We have full & part time positions open on all shifts! Some supervisory skills helpful; full company benefits. Apply in person or call 219-293-0511 between 8 a.m.-4 p.m. Elkhart Health Care Center 1400 W. Franklin Elkhart, Ind. 46515 (42-51)

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

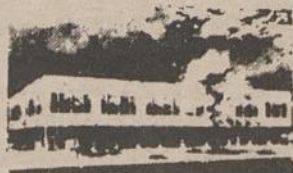
UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7 3/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaitos įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai aptarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS

Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

TUKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS

PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

40 East 49th Street (Corner of Madison Ave.)

NEW YORK, N. Y. 10017

Tel.: (212) 758-1150, 758-1151

Apple-Valley, Minn. 55124	72 County Road No. 42	612-432-3939
So. Boston, Mass. 02127	393 West Broadway	617-268-8764
Bridgeport, Conn. 06610	1880 Seaview Ave.	203-367-2863
Chicago, Ill. 60629	2501 West 69 Street	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134	6089 State Road	884-1738
Fort Wayne, Ind. 46808	1807 Beineke Road	432-5402
Grand Rapids, Mich. 49504	636-38 Bridge St. N.W.	GL 8-2256
Hackensack, N. J. 07601	112 Main St.	201-342-9110
Irvington, N. J. 07111	1082 Springfield Ave.	374-6446
Hartford, Conn. 06106	1839 Park St.	203-232-6600
Lakewood, N. J. 08701	241 Fourth Street	FO 3-8569
Los Angeles, Calif. 90022	960 S. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
Miami Beach, Flo. 33139	1352 Washington Ave.	305-532-7026
New Haven, Conn. 06511	1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N. J. 07106	698 Sanford Ave.	373-8783
New York, N. Y. 10003	45 Second Ave.	AL 4-5456
New York, N. Y. 10011	135 West 14 St.	CH 3-2583
Philadelphia, Pa. 19122	1214 N. 5th Street	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141	4925 Old York Rd.	GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203	1307 E. Carson Street	HU 1-2750
Waterbury, Conn. 06710	555 Cook Street	756-1668
Worcester, Mass. 01610	144 Millbury Street	SW 8-2868
Youngstown, Ohio 44503	309 W. Federal Street	RI 3-0440

Los Angeles Tautiniai Namai paminėjo savo sukaktį

Rūta Sakienė

Visos nuotraukos L. KANTO

Po ilgų ieškojimų, svarstymų ir abejonių 1961 m. rugpjūčio antrą dieną pagaliau buvo užbaigti paskutiniai pirkimo formalumai ir Los Angeles lietuviai įsigijo Tautinius Namus. Į pirmąjį direktorių valdybą įėjo: Alfonsas Valavičius, Bronius Dūda, Vytautas Aleksandrūnas, Bronius Ge-

R. Stančikaitė — baltaus programos pranešėja.

Sol. V. Variakojytė, atliekanti meninę programą.

Bronius Dūda, vienas iš pirmosios valdybos narių.

Gen. konsulas V. Čekanauskas

diminas, Alfa Latvėnas, Aleksas Kiršonis ir Antanas Mažeika. Visa eilė kitų pirmūnų — pasišventėlių tuoj įsijungė talkon ir ilgą eilę metų, pasikeisdami pareigomis, tyliai dirbo, užsikraudami sunkią ir nedėkingą Tautinių Namų vadovybės našą, sunkiose sąlygose stengdamiesi išlaikyti lietuviškos pastogės gyvybę.

Metų bėgyje buvo bandymų įkurti dar ir kitų lietuviškų būveinių, ideologinių, o kartais ir komercinių pagrindų, bet aplinkybės parodė, kad iš tų gerų norų ir didelių planų niekas neįsėdina.

Taip ir liko šioj Pacifiko pakrantės lietuvių kolonijoje du stiprūs lietuviybės židiniai — šv. Kazimiero parapija, kuri šiemet mini savo keturiasdešimtąjį egzistavimo jubiliejų ir Lietuvių Tautiniai Namai, kurių dvidešimtąją sukaktį atšvęsti naujai išdekoruotą salę spalio 17 d. vakare susakimšiai pripildė trijų kartų losangeliečiai lietuviai ir net svečiai iš toliau.

Juos su šypsena ir šampano stiklais prie durų pasitiko jaunimas, kuris vėliau aptarnavo vakarieniaujančių stalus. Prelatas Jonas Kučingis, prieš valgant, paprašė visus sustoti ir, susiėmus rankomis, drauge sukalbėti Tėve Mūsų. Svečiams gardžiai naujos šeimininkės Valerijos Baltušienės pagaminta vakariene pasisotinus, sveikinimo žodį tarė prel. J. Kučingis, gen. garbės konsulas V. Čekanauskas ir ALT S-gos Los Angeles skyriaus pirm. Rūta Sakienė, kuri Tautinių Namų pirmininkui Jonui Petroniui įteikė Jono Mokauskas meniškai paruoštą adresą visų vienuolikos organizacijų (ar jų skyrių), kurios yra Tautinių Namų dalininkės, vardu. Jaunimo Sąjungos vardu dar ir žodžiu dėkojo Regina Stančikaitė, pabrėždama, kad daug kas gražiai pakalba apie jaunimui reikalingą paramą, bet Tautiniai Namai juos apčiuopiamai remia, duodami jiems nuosavas patalpas — Jaunimo Svetainę.

Bronius Dūda, kuris neseniai dalyvavo Chicagos Tautinių Namų dešimtmečio minėjime, perdavė jų sveikinimus.

Pagrindinis vakaro kalbėtojas buvo pirmasis Los Angeles Tautinių Namų pirmininkas Alfonsas Valavičius, kuris savo kalboje pakartotinai pabrėžė reikalą plėstis ir augti.

Meninę dalį atliko jaunutė kolonijos dainininkė Vilija Variakojytė, padainavusi eilę mėgiamų ir populiarių dainų. Jai akompanavo muzikė Ona Metrikienė. Programos pravedėja buvo Regina Stančikaitė. Šokiams grojo jaunimo orkestras "Vakarų Vėjai".

Pirm. Jonas Petronis šį kartą sulaužė savo visuomet kartojamą teigimą, kad jis gali dirbti, bet negali kalbėti, labai iškalbingai visiems padėkodamas ir su pagarba prisimindamas tuos, kurie prieš deugelį metų rizikavo ir dirbo, kad mes šiandieną turėtume savą pastogę. Publika, parodydama savo padėką ir pagarbą sumaniam ir energingam Tautinių Namų pirmininkui, su dideliu entuziazmu sugiedojo jam, o tuo pačiu ir Tautiniams Namams, "Valio, ilgiausių metų!"

Dėkoti tikrai turime už ką. Jono Petronio rankose Tautiniai Namai sužydėjo, kaip tasai sodas po ilgos ir sunkios žiemos. Sužydėjo ir jau neša puikius vaisius. O mieliems Los Angeles Tautiniams Namams, kurie per dvidešimtį metų davė mums daug neužmirštamų patirties ir gražių prisiminimų, linkime, kad darbščių ir gabių vadovų globojami ir ateityje, kaip iki šiolei, būtų savo svetingoje pastogėje, jei likimas taip diktuos, kartą po kartos, į vieną neišskiriamą, neišardomą lietuvišką šeimą. (rs)

Prel. J. Kučingis sveikina Los Angeles Tautinių Namų šeimininkus ir linki ilgai gyvuoti. Šalia stovi Tautinių Namų pirm. J. Petronis.

TAUTINIŲ NAMŲ ATEITIS JAUNIMO RANKOSE

Los Angeles Tautinių Namų pirmojo pirmininko Alfonso Valavičiaus žodis, pasakytas spalio 17 d. surengtame dvidešimtmečio minėjime.

A. Valavičius, pirmosios Los Angeles Tautinių Namų valdybos pirmininkas.

Naudodamasis man suteikta privilegiją prabilti šio sukaktuvinio minėjimo proga, norėčiau pasidalinti keleta minčių iš viso apie lietuviškojo gyvenimo apraiškas, plačią prasme, būtent, lietuviškas parapijas, lietuviškus namus ir organizacijas. Taigi konkrečiai apie lietuviybės išlaikymą, reiškia kuo ilgiausiai išlikti lietuviams su visomis lietuvių tautos savybėmis; kalba, papročiais, menu, daina, muzika.

Šia proga yra verta mesti kad ir trumpą žvilgsnį į šitokius šiame krašte lietuviybės susibūrimus. Vienas iš susibūrimo elementų kaip tik ir yra šie namai. Taigi; kodėl mes organizavome ir steigėme, ar pasiteisino darbas lūkesčiai juos įsteigus, ir kas gi toliau?

Manau, kad taip galvoda-

mi mes prieiname logišką prielaidą, kad visam lietuviybės darbui yra reikalingi lietuviškieji židiniai; lietuviškos parapijos, su lietuviškomis mokyklomis, lietuviški namai, įvairios lietuviškos organizacijos.

Taigi trumpai mes kurdami šiuos Los Angeles Lietuvių Namus, atrodo nebūsimė padarę klaidos. Tiesa, iš pradžių kai kam kažkodėl, nepatiko tautinių namų vardas, gal todėl, kad kai kas norėjo identifikuoti žodį, tautiniai su tautininkų sąvoka. Tačiau pirmieji šių namų steigėjai, taip jau likimo buvo lemta, nors ir būdami tautininkais, steigė ne tautininkų, bet visos lietuvių visuomenės tautinius namus. Čia ir yra jų skirtumas, esmė ir paskirtis.

Ar pasiteisino, ar atsiekėm tikslo juos steigdami. Nenorėčiau tvirtinti, kad būtume savo siekiuose klydę. Matome, kad šis tas yra padaryta, kad šis tas atsiektas.

Kas šiame krašte, na kad ir kituose pasaulio kraštuose išlaiko lietuviybę — pirmiausia lietuviškos parapijos, lietuviškos organizacijos, draugijos, klubai, namai. Be lietuviškų židinių — organizacijų pavieniai išsišlaikę mūsų tautiečiai greit išstipsta kitų tautų mišinyje. Pastudijuokite, gerbiame, apie pirmųjų ateivių, labai paprastų, be jokio pasirošimo, be mokslo, be patirties ir be kapitalo, tačiau lietuviškas pasiryžimas įgalino padaryti nuostabius dalykus. Aš čia turiu galvoje Pensilvanijos Angliakasių Lietuvą. Kur ir dabar po šimto metų, kada nebeliko gyvo nei vieno to darbo pionierių, tačiau Pensilvanijai (Nukelta į 10 psl.)

Los Angeles liet. radijo valandėlės valdybos ir narių stalas.

Inž. A. ir L. Mažeikų stalo svečiai.

TAUTINIŲ NAMŲ ATEITIS...

(Atkelta iš 9 ps1.)

jos Angliakasių Lietuva ir dabar tebėra gyva ir savo monumentaliniais pastatais; bažnyčiomis, draugijų namais liudija apie to darbo didybę.

Aš tikiu, kad čia yra mūsų tik kukli pradžia. Ateities užsimojimai gali būti ir labai dideli, arba jie gali visiškai išblėsti be jokios gyvybės žymės, jeigu neatsirastų kas tą pradėtą darbą puoselės, tęs toliau. Ateities darbui, pabrėžiu, sąlygos yra kur kas palankesnės, nesakyčiau, kad jos būtų lengvos, tačiau viskas priklauso nuo jaunosios kartos tą darbą varyti pirmyn, plėsti ar stagnacijos padėtyje mirdėti ir laukti lėtos mirties. Taigi jaunoji karta tavo rankose likimas ne tik šių namų — pirmojo lietuviškojo židinio Amerikos

vakaruose, bet ir iš viso lietuviybės išlaikymas, puoselėjimas ir testinumas.

Šiais metais švenčiame Los Angeles šv. Kazimiero parapijos 40 metų jubiliejų. Los Angeles Lietuvių Tautiniai Namai turi pusę amžiaus lietuviškosios šv. Kazimiero parapijos. Ar jie būtų pradėti organizuoti, kad dar dvidešimt metų anksčiau nebūtų įsikūrusi Los Angeles lietuvių šv. Kazimiero parapija? Manau, kad ne. Tad štai ką reiškia susibūrimas savo žmonių pirmiausiai lietuviškas parapijas, o joms įsikūrus prasideda organizuoti ir kurtis įvairiaspalvis lietuviškųjų organizacijų gyvenimas.

Ir priešingai, kada žmonės pradeda apleisti, bėgti iš sunkiai iškovotų, sukurtų savo židinių-parapijų su gražiomis pastatytomis ir išpuoštomis savo menininkų šventovėmis — virsta tragiški reikalai. Čia turiu galvoje dabartinę padėtį Chicago šv. Kryžiaus lietuvių parapijos. Žiūrėkime, kad čia neįvyktų panašus atvejis.

Šie namai reikalingi išlaikyti ir puoselėti lietuvibei, kad ji ilgai išliktų šioje vietoje, ir, gal taip ilgai, kol vieną dieną sušvis Lietuvos laisvės rytas. Nėra pranašų, kurie galėtų pasakyti kaip ir kada. Tačiau jis išauš. Daugelis garsių, didžiųjų valdovų laiko bėgyje išnyko, išnyks ir didžiausiųjų dvidešimtojo amžiaus tirnų sukurtos vergų valstybės.

ALT S-gos Los Angeles skyriaus pirm. R. Sakienė sveikina Tautinių Namų pirm. J. Petronį ir įteikia jam dovaną.

Br. Dūdos stalo svečiai su prel. J. Kučingiu ir gen. konsulu V. Čekanausku.

Atnaujinami prenumeratorių ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojai:

O. J. Andrius, Santa Monica25.00
V. Zdanys, Wethersfield 20.00
P. Didelis, Philadelphia .. 5.00
V. Akelaitis, Cleveland .. 5.00
G. Juškėnas, Cleveland ..25.00
J. Žvinys, St. Petersburg Beach 20.00
A. Diškėnas, St. Petersburg Beach 10.00
V. Petrauskas, Austin10.00
K. Šidlauskas, Chicago ..10.00
K. Mikolajūnas, Chicago 10.00
K. Naudžius, Los Angeles 10.00
A. Čepulis, Philadelphia 5.00
N. Užubalienė, Chicago .. 5.00
S. Vilinskas, Windsor ..10.00
A. Šležas, Dorchester .. 5.00
V. Mažeika, Park Ridge 100.00
A. Ambraziūnas, Los Angeles20.00
A. A. Kažubai, Deltona 20.00
A. Janušauskas, Deland .. 3.00
O. Kremeris, Chicago15.00
J. Bružas, Cleveland10.00
A. Bliūdžius, Southfield 10.00

Dabar jau mes, nors ir smarkiai praretėjusio mis gretomis, čia turiu galvoje senąją kartą, esame seni amerikiečiai — turtingi, daugis savo banko sąskaitose jau suraito šešetą nuliukų, o turimus apartamentus skaičiuoja dešimtimis ir šimtais (yra ir tokių mūsų tarpe) taigi, atrodo, aukščiausias laikas išeiti su naujomis idėjomis, didingais planais. Šitie kuklus namai, palyginus su šių dienų sąlygomis, sukurti neturtinųjų idealistų, kurie neturėjo didelių indėlių bankuose, nes patys dar gyvena įsikūrimo ir persitvarkymo stadijoje. Tad laikas galvoti ir imtis iniciatyvos naujiems darbams bazė yra šie gražūs, laisvi nuo visokių skolų, ar įsipareigojimų tautiniai namai. Naujų planų vykdytojai turi būti ne mes, šių namų kūrėjai, bet jaunoji karta. Nesustokime ir neužmikime ant laurų. Aš kreipiuosi į jaunąją kartą — ateitis jūsų rankose.

LOS ANGELES

• Petras ir Rūta Sakai, norėdami atsidėkoti visiems mieliems draugams bei pažįstamiems, kurie Petro sunkios ligos metu maldomis, laiškais, asmeniškai lankymu ir telefonu moraliai juodu rėmė ir davė jiems stiprybės, kviečia visus lapkričio 21 d., šeštadienį, 2 val. p. p. atsilankyti jų namuose, 3430 Figueros, Glendale, Cal. į SAKŲ PADĖKOS ŠVENTĘ-GEGUŽINĘ.

• Naujų Metų sutikimas, rengiamas Lietuvių Bendruomenės, bus parapijos salėje gruodžio 31 d. Visi registruokitės pas Oną Razu-tienę. Tel. 661-0041.

Dirvos rėmėjai

Dr. A. Martell, Reno25.00
V. Židžiūnas, Centerville 5.00
O. Ivaškienė, Boston50.00
M. Žitkus, Cleveland .. 20.00
A. Kiršonis, Rancho Palos Verdes20.00
R. Grybauskas, Baltimore 8.00
N. Matijošaitis, Los Angeles20.00
St. Petokas, Chicago10.00
V. Šeštokas, Los Angeles 20.00
A. Bimbris, Los Angeles 15.00
Dr. A. Grušnys, Wichita 20.00
V. Jonkus, Philadelphia .. 5.00
J. Saikus, Cleveland 5.00
E. A. Trečiokas, Riviera Beach20.00
Dr. A. Plateris, Bethesda 20.00
J. Sirusas, Flemington ..20.00
S. Augaitis, Watertown 10.00
J. Jasinevičius, Euclid .. 5.00
Kun. prof. dr. P. Ragažinskas, Central50.00
D. Marcinkevičiūtė-Kinnavy, Ravenna25.00
M. Petrakis, Homosassa .. 3.00
G. Lapėnas, Deltona10.00
S. Balsys, Jacksonville Beach20.00
Dr. Venk, Toledo10.00
L. Pollock, West Lafayette 5.00
M. Sims, Detroit10.00
Dr. V. Bložė, Strongsville 20.00
A. Antanėlis, Omaha10.00
Dr. J. Kazak, Utica 5.00
V. Šalčiūnas, Delran 5.00
Ž. Dučmanas, Wickliffe 10.00
J. Kuprenas-Weisbecker, Melbourne Beach 5.00
B. Krištopaitis, Chicago .. 5.00
Vl. Stropus, Chicago20.00
B. Lukoševičienė, Chicago 13.00
A. Ragelis, Gulfport 5.00
E. Krištonis, San Angelo 5.00
J. L. Kas, Ormond Beach 25.00
A. Penkauskas 5.00
T. Mečkauskas, Lansing ..10.00
Br. Kazukauskas, Silver Spring10.00
S. Berkiel, Antioch15.00
A. Yankus, Rochester .. 5.00
G. Žilionienė, New York 3.00
V. Balsys, Surfside 3.00
P. Januška, Windsor10.00
A. Misiūnas, Detroit20.00
E. Bumelis, Lakeside20.00
Č. Kiliulis, Lexington .. 5.00
Kun. E. Statkus, Grand Rapids25.00
V. Ramunas, Euclid 3.00
V. Butkys, Great Neck .. 5.00
St. Baltušis, Dorchester .. 5.00
P. Rulis, Warm Springs .. 5.00
L. Lendraitis, Boston10.00
M. Marcinkevičienė, University Hts.10.00
A. Liutkus, Shaker Hts. .. 3.00
P. Kapiskas, Providence 10.00
K. Mažonas, Parma10.00
Dr. A. Jasys, Columbus .. 8.00
V. Beleckas, Sunny Hills 10.00
Kl. Žukauskas, Sunny Hills20.00

R. Kavaliauskas, New Fairfield10.00
P. Breichmanas, Dundas 8.00
V. Vaitkus, Toronto20.00
J. Riauba, Toronto10.00
P. Beleckas, Brossaro ..20.00
M. Šelmys, Etobicoke 3.00
M. Račys, Toronto20.00
A. Mikulskis, Cleveland 20.00
B. N. Kašinskai, W. Henrietta20.00
M. Tallat-Kelpša, Baltimore 5.00
K. Virbickas, Philadelphia20.00
J. Kriščiūnas, Canton Twp. 3.00
S. Grigaliūnas, Kenton .. 5.00
P. Vasiliauskas, Woodhaven 3.00
L. Ramančionis, Woodhaven 5.00
A. Norus, Detroit 5.00
P. Bičkienė, Evanston10.00

V. Šimaitis, Coeur d'Alene 5.00
J. Jurkūnas, Chicago20.00
A. P. Griauzdė, Avon .. 7.00
L. Raslavičius, Elk Grove 10.00
Dr. A. Zotovas, Bloomfield Hills15.00
V. Gruzdys, Philadelphia 10.00
A. Stempuzis, Chesterland15.00
M. Blynas, Cleveland 5.00
R. Valodka, Juno Beach 10.00
A. Mockus, Miami 5.00
P. Dirda, Chicago15.00
L. Meilus, Warren10.00
J. Šimonis, Santa Barbara 10.00
St. Sižys, Dearborn Hts. 5.00
P. Lampsatis, Chicago ..10.00
L. W. Hoffman, Chicago 10.00
J. Vedegys, Chicago10.00
O. Roznikienė, Chicago .. 5.00
J. Linkuvienė, Oak Lawn 10.00
L. Dautartas, Richmond Hts.10.00
J. K. Slivinskas, Indialantic15.00
A. Naujokas, Norridge .. 5.00
E. Stanaitis, Chicago10.00
P. Vaičaitis, Largo 5.00
J. Lozoraitis, Euclid 5.00
Dr. J. Pavilionis, Chicago 10.00
L. Barmus, Chicago15.00
Dr. V. Raulinaitis, Santa Monica25.00
A. Petrauskis, Rocky River10.00
B. Nasvytienė, Cleveland 10.00
P. Malėta, Chicago10.00
A. Liutkus, Euclid 5.00
S. Baniulis, Chicago 5.00
Dr. S. Paulauskis, Quincy 5.00
V. Vaškys, Crownsville .. 5.00
J. Ramanauskas, Elizabeth 5.00
V. Mieželis, Phoenix10.00
P. Matulionis, Sturgis .. 3.00
A. Januška, Milton10.00
E. Cibas, Milton10.00
E. Švažienė, Downer Grove50.00
T. Jureys, Palos Hills15.00
V. Girnius, Chicago15.00
J. Žugra, Euclid10.00
S. Blandis, Australija 5.00
G. Rugienis, Tillsonburg 50.00
Spalio novelėm išleisti mecenatai, davę po 100 dol., V. Aleksandriūnas, Ed. Balcers, V. Burokas, Em. Jarašūnas, A. Kiršonis, A. Mažeika, R. Mulokas, A. Pečiulis, St. Petravičius ir J. Rukšėnienė1,000.00
A. Staugaitis, St. Catharines20.00
M. Ramanauskas, Oakville 8.00
V. Dzigas, Omaha10.00
A. Pesys, Fairfield15.00
V. Abraitis, Palm Coast 10.00
A. Cesmes, Euclid20.00
P. Mikšys, Juno Beach .. 5.00
J. Veselka, Evergreen Park10.00
P. Steikūnas, Chicago ..10.00
Dr. G. ir St. Matai, Independence15.00
Br. Bernotas, Cleveland 10.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepti į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

PREZIDENTAS SMETONA CHICAGOJE

Filmas **Prezidentas Smetona**, pirmą kartą buvo parodyta Chicagoje lietuviams š. m. spalio 25 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose ir pakartota spalio 30 d.

Filmą pamatyti prisirinko pilnutėlė salė žmonių. Trumpą žodinį įvadą padarė ALT S-gos pirm. Vaclovas Mažeika. Filmo pagaminimas ir išleidimas į pasaulį yra nuopelnas buv. ALT Sąjungos valdybos, vadovautos Antano Mažeikos. Jo kadencijos metu, surinkti filmos gabai, sukauptas kapitalas ir specialistų paruoštas rodyti.

Filme matomos kelios prezidento Antano Smetonos gyvenimo akimirkos: švėkšnos Saulės gimnazijos rūmų ir Lietuvos nepriklausomybės dešimtmečiui paminėti paminklo šventinimas ir iškilmės 1928 metais švėkšnoje, Sporto Rūmų atidarymas ir lietuvių sporto olimpijada Kaune, po komunistinės rusų invazijos atsiradimas Brazilijoje, atvykimas į New Yorką ir iškilingas sutikimas Clevelande, Chicagoje, poilsavimas Tabor Farmoje, lankymasis Baltuosiuose Rūmuose, tragiška mirtis ir laidojimas Clevelande.

Filmas paliko gerą ir teigiamą įspūdį. Tikrai, iš turėtos medžiagos nieko geresnio išspausti nebuvo galima. Filmos vaizdus palydi aiškinimas gražia, aiškia ir turtinga lietuvių kalba, girdimas prezidento Antano Smetonos gyvas žodis, pasakytas jo lankymosi metu Chicagoje. Filmo rodymas trunka 45 min.

Po filmos rodymo, Chicagoje skyriaus pirm. Jonas Jurkūnas tarė padėkos žodį gausiai susirinkusiems žiūrovams ir, pakvietė pasivaikinti kava ir skanumynais. Be to, kreipėsi į lietuvių visuomenę, prašydamas pranešti apie turimas filmas iš

Lietuvos nepriklausomo gyvenimo. Gauti filmai galėtų būti paruošti ir prijungti dabartinio ir likusių istorinis dokumentas. Filmos reikais rūpinasi ALT S-gos vicepirm. Mečys Šimkus, todėl prašoma kreiptis šiuo adresu: 4224 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60632, telef. 312-927-2046, ofiso 312-254-7450.

Buvo ir tebėra žmonių, kurie mėgo filmavimo-fotografavimo meną ir turi išsaugoje didesnius ar mažesnius gabalus. Būtų gerai, kad nesunytų ar nusimestų, o būtų surinkti į vieną vietą ir išsaugoti ateičiai. Filmo paruošimas ir perfilmavimas yra iškaštingas, todėl prašome visuomenės paramos. Čia matytas filmas iš numatytos sąmatoje 5000 dol. sumos, pašoko iki 10,816 dol., nes labai pabrango gamybos kaštai.

Spalio 31 d., šeštadienį, filmas **Prezidentas Smetona** buvo parodytas Kristijono Donelaičio ir Jaunimo Centre veikiančių lituanistinių mokyklų mokiniams.

Filmą parūpino ir visuomenei rodė Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Chicagoje skyriaus valdyba su talkininkais. Techniškai filmą tvarkė Jonas Jurkūnas ir Pranas Kašiuba.

PAGERBTI LIETUVIAI MOKYTOJAI

Lietuvių Moterų Federacijos Chicago klubas, vadovaujamas Matildos Marcinkienės ir Lietuvių Mokytojų sąjunga, pirmininkaujama mokytojos Magdalenos Šulienės (Šulaitienės), š. m. spalio 18 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose, Chicagoje pagerbė lietuvių mokytoją.

Popietę pravedė pirm. M. Marcinkienė, padarydama prasmingą įvadą į lietuvių mokytojo pasiaukojimą ir darbą. Pagrindinę paskaitą skaitė Sibiro tremtinė, mokytoja Stefanija Rūkienė.

Spalio 23 d. Jaunimo Centre, Chicagoje lietuviai fotografai suruošė fotografijų parodą. Nuotraukos kairėje kun. Kėzys pranešinėja konkurso laimėtojų pavardę. P. Malėtos nuotr.

Ji paminėjo nelengvas lietuvių mokytojo darbo sąlygas atsikūriamioje nepriklausomoje Lietuvoje, nes iš carinės Rusijos buvo paveldėtas nepaprastai retas mokyklų tinklas, varganas inventorių ir visiška stoka vadovėlių. Per trumpą laisvės gyvenimą, Lietuva prisiaugino kvalifikuotų mokytojų, išplėtė mokyklų tinklą, išigijo tinkamas patalpas, parašė ir išleido reikiamus vadovėlius bei kitas mokslo priemones ir mokytojo darbas įėjo į normalias vėžes.

1940 m. užplūdusi raudonoji komunistinė banga, nutraukė Lietuvos laisvės siūlą, sunaikino padarytą ūkinę ir kultūrinę pažangą, o mokytojus ir mokyklas pavertė savo propagandos rūporais. Normalu mokyklų darbas buvo nutrauktas, o didelė dalis mokytojų suimta ir ištremta į Sibirą lėtai bado ir šalčio mirčiai.

Dabartinėje ok. Lietuvoje mokytojo darbas yra nelengvas, nes iš jo reikalaujama ne tik diegti vaikams mokslą, bet ir skiepyti komunistines bedieviškas idėjas. Mokytojas, prieš savo sąžinę, prievartaujamas daryti tai, ką komunistų ar komjaunimo vadovai diktuoja. Nepaklusnieji atleidžiami iš mokytojo pareigų ir siunčiami persiauklėti

pas Sibiro meškas. Nežiūrint sunkių ir KGB stebimų mokytojų darbų, komunistų partijos paruošiamų planų ir kontroliuojamo jų vykdymo mokytojai randa progų ir dabar perduoti mokiniais laisvės ilgesį ir savo tautos neklastotą praeitį.

Stefanija Rūkienė 1940 metais didžiojo tremimo metu buvo išplėsta iš mokyklos ir ištremta į rusiškąjį Sibirą. (Laimingu sutapimu, vyras Kostas su mažamete dukrele tuo metu buvo išvažiuoję į netoli esančią tėviškę ir liko neišvežtas). Vyro ir dukters pastangomis, Stefanija Rūkienė pasiekė Ameriką ir susijungė su šeima. Savo pergyvenimus aprašė knygoje "Vergijos kryžkelioje" ir "Grįžimas į laisvę", kurių laidos jau išsibaigę ir negalima gauti.

JAV LB švietimo tarybos pirm. mokytojas Juozas Plačas, savo žodyje pažvelgė į lietuvių mokytoją tremtyje ir jo darbo sąlygas. Čia mokytojas savo pareigas atliko pasigerėtinai: steigė lituanistines mokyklas ir šeštadienius pašventė mažiesiems lietuviukams, mokydamas lietuvių kalbą istoriją, kultūrą ir skiepydamas tėvynės Lietuvos meilę. Deja, lietuviškoji visuomenė, ypač jaunieji tėvai, nepakankamai įvertina lituanistinio švietimo reikšmę ir nemaža dalis šeimų nesiunčia savo vaikų į lietuistines mokyklas. Pateikė paskutinio dešimtmečio statistinius davinius: 1970 m. buvo 42 mokyklos su 3000 mokinių, o 1980 m. jau liko tik 32 mokyklos su 1600 mokinių. Nė viena mokykla neužsidarė dėl mokytojų stokos. Šiuo metu mokytojai yra atjaunėję ir didžioji dalis yra baigusi čia veikiantį Pedagoginį lituanistikos institutą ar kitur esančius aukštesnius lit. kursus. Tik apie 50 mokytojų dirba lit. mokyklose, išsimokslinimą gavę nepriklausomos Lietuvos mokykloje. Kvietė jaunasias lietuvių šeimas leisti

savo atžalyną į lit. mokyklas ir prisidėti prie lietuvių išlaikymo.

Lituanistinių mokyklų mokiniai — Asta Kižytė ir Vėjas Liulevičius — išreiškė savo pasitenkinimą, kad gali lankyti lit. mokyklas, o mokytojams reikė padėką už jų pasiaukojimą.

Mokytojų sąjungos pirm. M. Šulienė padėjo L.M.F. klubo valdybai, prelegentams, spaudai ir radijui bei gausiems (virš 150 žmonių) svečiams už dėmesį lietuviui mokytojui.

Meninėje dalyje Antro Kaimo anktoriai: Titus Antanaitis (prievaždis), Eugenijus Būtenas, Danutė Mikužienė, Jūratė Jakštytė, Juozas Aleksiūnas, Juozas Kapačinskis ir Jurgis Riškus pateikė keletą humoristinių vaizdelių iš mokytojų ir mokyklos gyvenimo bei vaikų auklėjimo, linksmi nuteikdami visus susirinkusius.

Pabaigoje, Juozas Masielis, Chicago aukšt. lit. mokyklos direktorius, nusišundė, kad švietimo ir švietėjų pastangos lietuviškosios visuomenės nepakankamai vertinamos ir jų renginiai neremiami. Kai vakarus ruošia rajoniniai klubai, tai salės pilnos o kai renginius ruošia mokyklos, tai salės pustūštės.

Lietuvių mokytojų pagerbimas praėjo pakilioje nuotaikoje, visuomenės susidomėjimas buvo pakankamas, nors galėjo būti ir didesnis. Lemiančiai ir reikšmingai prisidėjo Sibiro tremtinės mokytojos Stefanijos Rūkienės dalyvavimas ir autoritetingas žodis apie ok. Lietuvos mokyklas ir Maskvos pastangas surusinti lietuvių.

Po programos visi buvo pavaišinti.

Lietuvių mokytojų sąjungos valdybą sudaro: pirm. Magdalena Šulienė, vicepirm. Apolinaras Bagdonas, sekretorius Bronius Gelazius, kasininkė Ona Burneikienė ir reng. vadovė Rožė Kriaučiūnienė.

Pasaulio Lietuvių Dienų rengimo komitetas Chicagoje spalio 2 d. posėdyje. Pirmoje eilėje: R. Rudaitienė, D. Karzonienė, I. Bublienė, V. Abariūtė, pirm. dr. A. Razma, J. Kuraitė, V. Kamantas, M. Lenkauskienė, V. Kutkus, M. Rėmienė, R. Rėklaitienė. Antroje eilėje: G. Aukštuolis, Br. Juodelis, V. Adamkus, V. Kleiza, J. Janušaitis, V. Momkus, S. Čyvas, A. Juodvalkis, K. Dočkus, A. Mažrimas, dr. P. Kisieliūsis ir K. Laukaitis.

Š. m. spalio 18 d., Liet. Tautodailės Instituto Bostono skyrius surengė lietuvių dailininkų ekslibrių parodą So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje. Apie tos srities meną ir neseniai pasirodžiusią knygą "Lietuvių Ekslibriai" kalbėjo dr. Vitolis Vengris iš Washingtono. Renginys sutraukė daug publikos iš Bostono ir tolimesnių vietovių. Nuotraukoje: Povilas Martinkus iš So. Bostono ir autorius. Romo Bričkaus nuotr.

BOSTON

ŽIDINIO DVIDEŠIMTMETIS

1961 m. lapkričio 1 dieną Bostone įsikūręs vyresnių skaučių židinys šiais metais švenčia 20-tą gimtadienį. Pradžioje židinetės veikė skautų organizacijos ribose. Vėliau, narių skaičiui išaugus, išėjo į platesnį visuomeninį veikimą. Po dvidešimties metų galime drąsiai teigti, kad židinio veikla daug prisidėjo prie Bostono skautų organizacijos klestėjimo bei lietuviškos kultūros puoselėjimo.

Šiai sukakčiai atžymėti židinetės rengia vakarą gruodžio 5 d., šeštadienį, Lietuvių Piliečių Draugijos III-čio aukšto salėje. Programoje — Laima ir Darius Lapinskai. Tikimės visuomenės dėmesio.

• Sofija Jasaitienė, spalio 21 d. mirė Bostono ligoninėje, sulaukusi 79 m. amžiaus. Po vyro dr. Domo Jasaičio mirties, velionė gyveno netoli savo sūnaus dr. Stasio Jasaičio.

Nuliūdime liko dukrė Elena Valiūnienė ir sūnus dr. Stasys Jasaitis.

Palaidota spalio 24 d.

WORCESTER

ŠAULIŲ KUOPOS SUKAKTIS

Prieš dešimt metų, Alberto Mateikos, tuo laiku šv. Kazimiero parapijos vargonininkos, kuris dabar gyvena Floridoj, iniciatyva, buvo įsteigta šaulių kuopa, pasivadinsi Dr. Vinco Ku-

dirkos vardu. Kuopa nariais didėjo, veikla gyvėjo ir štai prabėgo dešimt metų.

Tai sukakčiai paminėti ir apžvelgti nuveiktus darbus, ruošiamas dešimtmečio minėjimas. Š. m. lapkričio mėn. 22 d., 10 val. ryto bus atnašaujamos iškilmingos šv. Mišios už žuvusius šaulius ir karius, šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje. Po mišių, prie žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklo, kuris pastatytas kuopos iniciatyva šventoriuje, bus padėtas vainikas.

Maironio parko didžiojoje salėje, 12 val. minėjimas — akademija. Po to pietūs ir programa, kurią atliks dainos vienetas "Paslaptis" iš Hartfordo, vadovaujamas muz. J. Petkaičio. Po programos šokiai.

Kuopos valdyba maloniai kviečia visą Worcesterio ir apylinkės visuomenę dalyvauti tame minėjime ir kartu su šauliais atšvęsti tą garbingą sukaktį.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

WANTED AT ONCE
STRUCTURAL STEEL
DETAILERS

Experienced detailers of structural steels, joist, deck. Erie Pa. fabricator. Must relocate. Good wage.

(814) 459-2715

(4150)

SUPERVISOR INJECTION MOLDING Kinetic a growing mfg. company in the Newbury area is looking for a 2nd shift supervisory preferably with injection molding machine exp. Responsibilities will include set-up and operations of machines and supervision of plant personnel. Salary commensurate with exp.; good benefit package offered. If interested, please call 216-564-9111 to arrange interview between 9-12 noon. (42-44)

GYVAS ŽVILGSNIS IŠ PRAEITIES Į ATEITĮ
750 METŲ SUKAKTIES (1231-1981)
PERSPEKTYVOJE

MAŽOJI LIETUVA IR MES

Prof. P. I. KUŠNERIO STUDIJA PASIRODŽIUS

Paruošė inž. V. Žemaitis. Išleido Liet. Miškininkų Sąjunga. 112 p. ir 3 žemėl. Kaina \$4.00; su persiuntimu \$5.00. Kreiptis: P. Norkaitis, 5249 So. Albany Ave., Chicago, Ill. 60632.

Dainavos stovyklos sidabrinį jubiliejų minint

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Prieš dvidešimt penkeris metus Michigano valstijos lygumoje įsikūrė Dainava, kuri per eilę metų yra tapusi lietuviško jaunimo bei vyresniųjų vasaros kelių, suvažiavimų ir stovyklų Mecca. Čia išaugo "baltieji rūmai", kuklus restoranai, valgykla, garažai ir kiti reikalingi patogiam stovykliniam gyvenimui pastatai. Dailūs vartai, paminklinis kryžius, sidabru žvilgantis ežerėlis sudaro jaukią lietuvišką aplinką, kurioje galima ilsėtis, posėdžiauti, stovyklauti ir vasaroti. Per Dainavos pastatus perėjo tūkstančiai lietuviško jaunimo ir vyresniųjų. Joje vyksta suvažiavimai, mokytojų kursai, stovyklos, o vasaros savaitgaliais į Dainavą suplaukia vasarotojai su savo šeimomis pailsėti gražioje gamtoje, pasimaudyti ir pabendrauti toje lietuviškoje Amerikos saloje.

Prieš penketą metų Dainava, atšventusi savo dvidešimtmetį, mūsų spaudoje buvo paminėta gražiais atsiliepimais. Ypatingai buvo pagerbti Dainavos kūrėjai ir ilgamečiai jos darbų vykdytojai, Adolfas ir Jadvyga Damušiai, kurie šiais metais iš aktyvaus darbo Dainavoje pasitraukė. Jiems priklauso teisėtai užpelnęta padėka. Ta pačia proga sveikintinas naujasis Dainavos šeimininkas dr. Kriaučiūnas. Per daugelį metų Dainava išpopuliarėjo ir tapo mėgiama stovyklavietė, iškilų centru bei Detroito lietuvių pasididžiavimu. Atsižvelgiant į investuotą kapitalą, darbo jėgą ir pastovų įsigyto turto vertės kilimą, yra ypatingai svarbu, kad ji išsilaikytų lietuvių rankose. Todėl skaičiuojama š. m. spalio 7 dienos Drauge J. Šoliūno vedamąjį susirūpinimą jo pasakymu, kad "Dainava liktų lietuvių katalikų rankose". Visiems žinoma, kad dauguma lietuvių yra katalikai, nors turime ir kitų tikybų lietuvių, kurie yra ne kiek menkesni patriotai už lietuvių katalikus. Kai buvo renkamos aukos Dainavai remti, niekur nebuvo sakoma, kad aukos priimamos religiniu pagrindu. Kas galėjo, tas aukojo.

Taigi, skirstydamas lietuvių į katalikus ir kitus, J. Šoliūnas skriaudžia patį Dainavos gyvavimo principą, siaurina rėmėjų ratelį bei galimybes Dainavos pastatų panaudojimui platesnio masto subuvimams. Toliau gi J. Šoliūnas aiškiai pageidauja, kad Dainavą reikia "daugiau sulietuvinėti, dar intymiau paversti lietuviškosios kultūros lobynu". Atsižvelgiant į mūsų

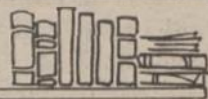
kultūros istoriją, kuri susideda iš pagoniško, krikščioniško, reformacijos ir kitų periodų, darosi neaiški lietuviškosios kultūros sąvoka. Jau seniai pradėjo tie laikai, kai tikyba ir tautybė buvo liedinamos į vieną asmens tapatybės sampratą. Mūsų tautinio atgimimo didžiosios asmenybės, padariusios nemirtingą įnašą į mūsų nepriklausomybės atgavimą, turėjo vieną bendrą asmenybės bruožą — meilę savo tautai. Jų tarpe randame Maironį, Vaižgantą, vysk. Valančių, Baranauską — katalikybės šulius. Šalia jų ne mažiau nusipelnę kovojo Dr. Jonas Basanavičius, Vincas Kudirka, Dr. Šliupas — jau visiškai kito atspalvio asmenybės.

Mūsų dabartinę visuomenę sudaro daugumoje katalikai, pasiskirstę pagal politinius, ideologinius įsitikinimus bei profesijas į eilę organizacijų, kuriose religinis asmens gyvenimas paliekamas jo sąžinei. Tų organizacijų nariai jas išlaiko savo pačių lėšomis, nereikalaudami, kad kiti jų veiklą remtų.

Tačiau organizacija ar institucija, kuri nori tarnauti bendram visų lietuvių reikalui, turi teisę į visokeriopą paramą, kaip opera, chorai, ansambliai, mokyklos ir t.t. J. Šoliūnas apgailestauja, kad iki šiol nei Lietuvių Bendruomenė, nei Lietuvių Fondas Dainavos nėra parėmę. Stebint Bendruomenės veiklą, atrodo, kad jos veikimo branduolys nuolat sukasi apie Dainavą. Čia Bendruomenės remiami kursai, pačių vadovų suvažiavimai, pasitarimai, LB Jaunimo kongresų atstovų posėdžiai. Ar tai ne parama? Kiekvieno asmens dalyvavimas Dainavoje atneša pajamas, tuo pačiu ir materialinę ir moralinę paramą. Tačiau kai Dainavos bičiuliai iš anksto angažuojasi lietuvių rūšiavimu, toji parama gali sumenkėti. Cituodamas Dr. Kriaučiūną, J. Šoliūnas pakartotinai pabrėžia "lietuviškai-tautinio pamušalo" reikalingumą. Tai sveikintinas linkėjimas, tačiau ankstyvesnioji min-

tis verčia abejoti to pageidavimo nuoširdumu.

Būtų įdomu išgirsti iš naujos Dainavos vadovybės pasisakymus dėl Dainavos principų. Man pačiai praleidus eilę vasaros atostogų Dainavoje, būtų vistik malonu patirti, kad Dainava priklauso visiems geros valios lietuviams, nežiūrint jų ideologinių, religinių ar politinių nusiteikimų.

NAUJOS KNYGOS

• Dr. Antanas Rukša. KOVOS DEL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES. II tomas. Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia. Išleido LKVS Ramovė Centro Valdyba talkinant Kario redakcijai. Schemas braižė ir vardinę sudarė Pranas Karalius. Santrauką į anglų kalbą vertė Algis Rukšėnas. Spausdino Pranciškonų spaustuvė Brooklyne. 620 psl. Kietais viršeliais, gaunama pas platintojus ir Ramovė centro valdyboje: A. Jonaitis, 1223 East 175 St., Cleveland, Ohio 44119.

• Eduardas Cinzas. MONA. Romanas. 204 psl. kietais viršeliais, kaina 8 dol. Aplankas Petro Mikalajūno. Išleido Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas, 7338 So. Sacramento, Chicago, Ill. 60629. Spaudė M. Morkūno spaustuvė Chicagoje.

• Marija Aukštaitė. NUBANGAVĖ KODIKYSTĖS DIENOS. Autobiografija. Viršelį piešė J. A. Navikevičius, kalbą peržiūrėjo Česlovas Senkevičius. Leidėjas A. F. Navikevičius, 234 psl. Kaina 7 dol. Gaunama pas platintojus ir leidėją: A. F. Navikevičius, 555 Sheppard Ave. W., Downsview, Ont., Canada M3H 2R7.

• Julija Švabaitė. VILTIES LEDINĖ VALTIS. Eilėraščiai. 102 psl. Kietais viršeliais. Kaina 7 dol. Aplankas Danguolės Stončiūtės. Spaudė M. Morkūno spaustuvė Chicagoje. Išleido Ateitis, 17689 Goldwin Dr. Southfield, Mi. 48075.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Loreta Stukienė - Lietuvos Vyčių pirmininkė

Prieš 30 su viršum metų į šį kraštą atvykę buvome nustebinti radę tiek daug lietuviškų organizacijų, taip gyvai išvystytą tautinę veiklą ir daug lietuviškų laikraščių. Tautinė sąvoka JAV lietuvių tarpe per daugelį metų nebuvo pranykus. Jie rūpinosi, kaip svetimam krašte gyvenant įdvasinti karšta Lietuvos meile tuos lietuvius, kurie patys jau nebesirūpina, kaip įkvėpti jaunesiems tik angliškai bekalbantiems lietuvių.

Viena iš daugelio tokių aktyviųjų išeivijos įkurtų organizacijų buvo ir yra Lietuvos Vyčiai, kurių siekimai ir veikla — skieisti lietuvių ir, Lietuvai praradus nepriklausomybę, dėti pastangas jos išlaisvinimui iš okupanto priespaudos. Ne visi nariai bekalba lietuviškai, jų seimuose girdime abi kalbas. Kartą vieniems pagėdaujant susirinkimuose naudoti vien anglų kalbą, kiti atsakė, jog tai būtų prieštaranga ir sveikam portui ir Vyčių konstitucijai, juk tam jie ir vadinasi Lie-

tuvos Vyčiais, kad kalbėtų lietuviškai. Ir taip jų seimuose girdime lietuvių ir anglų kalbomis pranešimus, abiem kalbomis redaguotą jų spaudą ir programas. Visa tai rodo, kad čia gimusio jaunimo širdyse tebėra lietuviško patriotizmo pradų.

Šioje Lietuvos Vyčių organizacijoje nuo pat jos įsikūrimo gilius pėdsakus yra palikę daug garbingų asmenų, kunigų, vyresnių ir jaunų vyrų ir moterų. Šiandien, kada žmonės vis daugiau klajoja gausingų gyvenimo sąlygų tankumyne, ypač jaunesnieji įsigilinę vien tik į savo asmeninius reikalus, tartum nespėja, nepajėgia ar nenori pamatyti dvasinės kultūros gairių, kurios vis dar rusena primiršimo rūdyse ir vis dar reikalinga naujų, taurių sielų tuos lietuviškus dvasinius lobius atnaujinti ypač svetimoje žemėje gyvenant. Džiugu, kad išeivijoje netrūksta tam darbui pasiaukojančių asmenų.

Šį kartą susipažinkim su viena labai plačiai visuome-

ninio kultūrinio darbo baruose besireiškiančia Loreta Stukienė-Kaselyte, kuri praeitame Lietuvos Vyčių seime rugpiūčio mėn. Scrantone Pa. buvo išrinkta Vyčių Centro Valdybos pirmininke. Ji, kaip ir daugelis lietuvių moterų, tyliai, kukliai nesigarsindama visą savo laiką po tarnybinio darbo dirba lietuviybės skleidimui čia gimusiems lietuviams ir Lietuvos vardą garsina svetimųjų tarpe. Ji ir pati gimusi ir augusi, mokslus baigusi De Paul universitete matematikos magistro laipsniu. Gimė ir augo Chicagoje, taip vadinamoj Amerikos lietuvių sostinėj, todėl jos vispusiškos visuomeninės veiklos talentui subręsti, praturtinti ir pilna to žodžio prasme pasireikšti nebuvo kliūčių, o tikrai daug talkininkų.

Daugiausia ji veikė per Lietuvos Vyčių organizaciją eidama įvairias pareigas Chicagos Vyčių kuopoje, Illinois-Indiana Vyčių apygardoje ir Lietuvos Vyčių Centro valdyboje nuo 1952-1964 metų, kol savo gyvenimą sujungė su prof. dr. Jokūbu Stuku, ne mažesniu visuomenininku, kurio tautinės veiklos pagrindą sudaro jo įsteigta ir 40 metų atšventusi "Lietuvos Atsiminimų" radijo valanda New Yorke ir protarpiais išą eilę metų New Jersey valstijoje studentams anglų kalba apie Lietuvą. Ir taip juodu abu čia gimę pasinėrė į vispusišką visuomeninę veiklą. Loreta Stukienė be kitų įvairių organizacinių pareigų daugelį metų redagavo Lietuvos Vyčių leidžiamą žurnalą "Vytis" ir iš tų pareigų pasitraukė dabar išrinkta Lietuvos Vyčių Centro Valdybos pirmininke.

Naujoji Lietuvos Vyčių centro valdybos pirmininkė Loreta Kaselytė-Stukienė.

Neįmanoma čia trumpai suminėti jos visų atliktų ir einamų organizacinių pareigų nes per visą savo dar neilgą amžių be pagrindinių pareigų ji dalyvauja įvairiuose lietuvių ir amerikiečių renginiuose, švenčių, Lietuvos vardo reprezentaciniuose komitetuose eidama įvairias pareigas, yra parašiusi anglų kalba eilę istorinių leidinių lietuviškų įvykių klausimais ir kt. Už

taip aktyvią veiklą Loreta Stukienė yra pakelta Lietuvos Vyčių garbės nare. Tikime, kad perėmusi centro valdybos pirmininkės pareigas ji dar labiau išplės Lietuvos Vyčių veiklą Amerikoje turėdama taip didelį visuomeninės veiklos patyrimą ir pasižventimą savo tėvų gimtajai žemei — Lietuvai.

E. Čekienė

KALĖDINĖS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Praktiškas ir naudingas siuntinys 1 — 1981.

3 m. šilkinio geriausios rūšies aksomo suknelė; 3 m. vyriškai arba moteriškai eilutei vilnė medžiaga su įaudimu "All wool made in England"; vyriški išeiginiai marškiniai arba bliuskutė; vyriškas arba moteriškas nertinis; "Wrangler" arba "Levi" jeans, denim arba rumbuoto velveto; medžiaga dėl dviejų puikių suknelių arba 2 svarai vilnonių su mohair siūlų.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu \$320.00.

Į šį siuntinį dar galima dadėti 8 svarus įvairių prekių: medžiagos galima dadėti 3 m. ir dirbtinio minko kailio paltui 3 jardus.

Žemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų (kainos su muitu):

Avikailiai, ilgi arba 3/4, vyriški arba moteriški, tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamušalas, kailio kalnierių, sveria 5 s.	\$220.00
Geriausios rūšies avikailiai, tikro kailio 3/4, sveria 5 sv.	600.00
Dirbtinio minko kailis paltui, 3 jardai, De-lux, sveria 6 sv.	100.00
Dirbtinio minko kailis paltui, 3 jardai, Ranch, sveria 6 sv.	86.00
Jeans "Wrangler" arba "Levi", siuntinyje gali būti dvi, viena pora sveria 2 sv., kaina už vienas	40.00
Jeans, rumbuoto velveto, siuntinyje gali būti dvi, kaina už vienas....	42.00
Vyriškas arba moteriškas megstinis, sveria 1 1/2 sv.	40.00
Vilnonė arba šilkinė skarelė	12.00
Telescopis lietsargis, sveria 1/2	13.00
Vyriški arba moteriški odiniai pusbačiai, sveria 1 1/2 sv.	50.00
Puiki medžiaga suknelėi	32.00
Angliška medžiaga eilutei	60.00
Angliška medžiaga eilutei	70.00
Angliška medžiaga eilutei	96.00
Aksomo medžiaga eilutei. 3 m., dvigubo pločio	80.00
Kalkuliatorius TI — 33, Texas	57.00
Kalkuliatorius TI — 51 — 111, profesionalinis	100.00
Stetoskopas, Littmann	62.00
Šie maisto produktai galima siųsti su rūbais: 1/2 sv. arbatos — 4.00; 1/2 sv. nescafes — 6.00; 1 sv. pupelių kavos — 7.00; 1 sv. šokolado — 7.00; 40 cigarečių — 5.00.	

Sudarant siuntinį savo nuožiūra reikia pridėti persiuntimui \$42.00.

Pasiunčiame pramoginės ir kitokios muzikos plokšteles.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, tarpininkaujame išsirūpinant Lietuvoje gyvenančioms žmonoms pensijas, persiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis arba valiuta.

BALTIC STORES & CO.
(Z. Juras)

11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT, BR1 4HB,
ENGLAND. Tel. 01 460 2592.

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VĖRĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽINGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir KUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

It's a real HORSE RACE

Ohio's new Instant Lottery

100 prizes of \$5,000!

Dabar galite pilnai išgyventi arklių lentynes, net nebūdami hipodrome. Loškite HORSE RACE, Ohio naujausia Instant Lottery.

Laimėjimai yra dideli... šimtas didžiųjų dovanų po \$5,000! Ir galimybės yra geros... iš 5 bilietų 1 laimis vidurkiui.

Yra lengva lošti! Tik nutrinkit nuo bilieto tašką pažymėta ant "Your Horse". Jei rastas numeris atitiks kurį nors numerį lenktynių pranešimuose, jūs laimėsite rodomą dovaną.

Tad įsijunkite į lošimą. Loškite HORSE RACE Ohio naujausia Instant Lottery. Jūsų arklys gali būti laimėtojas. Laimėjęs bilietas turi būti patvirtintas.

Praeitą šeštadienį Clevelande koncertavo iš Toronto atvykęs vyrų choras Aras. Vidury dirigentas V. Verikaitis ir akomp. J. Govėdas. Prie gėlių I. Kuprevičiūtė ir M. Bankaitytė. Koncertą rengė LB Clevelando apyl. valdybos Lietuvių Dienų proga. Plačiau apie koncertą ir parodą bus kitame Dirvos numeryje.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• **LAPKRIČIO 7-8 D.** Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimas, Clevelande.

• **LAPKRIČIO 14-15 D.** ŠALFAS Sąjungos suvažiavimas Lietuvių Namuose.

• **LAPKRIČIO 15 D.** Šv. Jurgio parapijos kalakutų pietūs ir mini-festivalis parapijos salėje.

• **LAPKRIČIO 15 D. 3:30 v. p. p.** Lietuvių Namuose, Clevelando studentų vokalinio vieneto Nerija antrosios plokštelės sutiktuvės.

• **LAPKRIČIO 22 D.** 41 metų šūkilimo minėjimas Naujos parapijos salėje.

• **LAPKRIČIO 22 D. 12 val.** ALTo metinis susirinkimas Šv. Jurgio parapijos salėje.

• **LAPKRIČIO 28 D.** Kariuomenės šventės minėjimas. Rengia LKVS Ramovė Clevelando skyrius Lietuvių namuose.

• **GRUODŽIO 20 D.** — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos rengiama Kalėdų eglutė.

1982 M.

• **SAUSIO 24, sekmadienį, 4 val.** — Simfoninis koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

• **VASARIO 13 D.,** šeštadienį, 6:30 v. v. — Lietuvos laisvės vigilija Dievo Motinos šventovėje. Rengia Dievo Motinos parapija.

• **VASARIO 14 D. 4 v. p. p.** Vasario 16-tosios minėjimas DMNP parapijos auditorijoje. Rengia ALT Clevelando skyrius.

• **VASARIO 20 D.,** šeštadienį, Pilėnų tunto Blynų balius Lietuvių Namuose.

• **VASARIO 21 D.** Filmo "Prezidentas Antanas Smetona" demonstravimas ir Vasario 16 minėjimas Lietuvių Namuose. Rengia ALT S-gos Clevelando skyrius.

• **KOVO 20-21 D. D.** Draugo romano premijos įteikimas ir koncertas DMNP parapijos salėje.

• **BALANDŽIO 3 D.** — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos 25 metų sukakties minėjimas-koncertas.

• **1982 M. BALANDŽIO 17 D.** Dirvai paremti Pavasarinis balius Lietuvių Namuose.

• **BALANDŽIO 25 D.** šv. Kazimiero lit. mokyklos mokinių pirmoji komuniija.

• **GEGUŽĖS 2 D.,** sekmadienį, 3 val. p. p. Grandinėlių koncertas CCC Main Campus teatre.

• **GEGUŽĖS 15-16 D. D.** vakaronė visuomenei. Rengia Vyr. Skaučių Židinys.

• **GEGUŽĖS 22-23 D.** Lietuvių Rašytojų S-gos suvažiavimas Clevelande. Rengia Lietuvių Rašytojų Sąjungą. Globoja DMNP parapija.

• **BIRŽELIO 6 D.** — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų pabaigtuvės.

• **PERKANT IR PARODANT NAMUS** prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• **Ramovėnų balius** ir Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas įvyks lapkričio 28 d. 7:30 v. v. Lietuvių Namuose. Kaina asmeniui \$12.50. Bilietus galima įsigyti pas Ramovės skyriaus valdybos narius.

• **PATRIA** prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

• **PERKANT IR PARODANT NAMUS** prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• **OHIO AUTO BODY,** savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepti į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

TURNER REALTY

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

RITA MATAS

ISTAIGOS
ADMINISTRATORE

PILNATEISE NEKILNOJAMOJO TURTO
ĮVERTINTOJA.

Bendradarbiai:
DALIA ŠIRVAITIS
ANTANAS KALVAITIS
ALGIS MATAS
TONI LINDEN
DALIA KASULAITIS
PETRAS MATAS
RAY SABALIAUSKAS
PATRICIA A. SAJOVEC
VYTAS MATAS —
teisinis patarėjas

Esame registruoti pilnateisiais nariais trijose skirtingose Multiple Listing įstaigose:

CAMLS — Cuyahoga County (Cleveland & Suburbs)
LCMLS — Lake County
RMLS — United States.

Todėl galima triskart plačiau skelbti Jūsų parduodamą nekilnojamąjį turtą. Tuo reikalu kreipkitės į bet kurį mūsų bendradarbių arba jeigu jums reikia namų įvertintojo mokesčių ar kitokiems reikalams, kreipkitės į Ritą Matienę, pilnateisę namų įvertintoją.

MEMBER OF

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Superior Savings

ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio
Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

**PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI
ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS**

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

**ŠALFAS
SUAŽIAVIMAS**

Metinis visuotinis ŠALFAS S-gos suvažiavimas įvyks š. m. lapkričio 14-15 d. d., Clevelando Lietuvių Namuose, 877 185th St., Cleveland, Ohio 44119. Tel. (216) 531-2131.

Suvažiavimo pradžia — šeštadienį, lapkričio 14 d., 11:00 val. ryto. Sekmadienį, lapkričio 15 d. suvažiavimas bus tęsiamas tuo atveju, jei darbotvarkė nebus užbaigta šeštadienį.

Pagal ŠALFAS S-gos suvažiavime sprendžiamuoju balsu dalyvauja: sporto klubų rinktieji atstovai, rinktieji ŠALFAS S-gos pareigūnai bei skirčiai administraciniai pareigūnai. Patariamuoju balsu kviečiami dalyvauti sporto darbuotojai, fizinio lavinimo mokytojai, sporto veteranai, lietuviškų organizacijų bei spaudos atstovai ir visi lietuvių sportinių judėjimu besidomį asmenys.

Šis suvažiavimas yra ypatingas tuo, kad jame bus renkama nauja ŠALFAS S-gos Centro Valdyba ir kiti pareigūnai. Darbotvarkėje, šalia pranešimų bei apyskaitų priėmimų bus svarstoma pagrindinės gairės 1983 m. Chicagoje įvykstančių II-jų Pasaulio Lietuvių Sporto žaidynių, Išeivijos Sporto Istorijos leidinio reikalai, Lietuvių Sporto Fondo reikalai, Lasvės Olimpiada su ja iškylė tarptautinio sportinio bendradarbiavimo reikalai, ŠALFAS S-gos bendravimas su lietuvių organizacijomis ir visa eilė kitų reikalų. Be abejo, stambokas punktas bus 1982 m. varžybinio kalendoriaus nustatymas.

Dėl smulkesnių informacijų kreiptis į ŠALFAS S-gos Centro Valdybos pirmininką Praną Bernecką, 32 Rivercrest Rd. Toronto, Ont. M6S 4H3, telef. (416) 763-4429, arba vicepirmininką Algirdą Bielskų, 3000 Hadden Rd., Euclid, Ohio 44117, telef. 216-481-7161.

• Lietuvos laisvės sukilimo minėjime lapkričio 22 d. Dievos Motinos parapijos auditorijoje, Laikinosios vyriausybės narys dr. A. Damašis ir vienas iš paskutiniųjų laisvės kovotojų Vl. Šakalys apibūdins mūsų ryžtą, taip pat šiuo metu daromas pastangas Lietuvos laisvei atgauti. Meninę programą išpildys Laima Rastenytė-Lapinskienė, Darius Lapinskas ir jų sūnus. Minėjimą rengia Clevelando

VYRIAUSIO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO SEIMO VAKARIENĖ-KONCERTAS

**1981 M. LAPKRIČIO 7 D., ŠEŠTADIENĮ, 7:30 VAL. VAKARE,
CLEVELANDO LIETUVIŲ NAMŲ VIRŠUTINĖJE SALĖJE.**

SOL. DANUTĖ PETRONIENĖ

Meninę programą atliks sol. DANUTĖ PETRONIENĖ, pianiniu palydint muz. V. Puškoriui, ir Čiurlionio ansamblio jaunieji instrumentalistai, muz. O. Mikulskienės vadovaujami.

Vakarienės metu tars žodį VLIKo pirm. dr. K. Bobelis ir neseniai pasišalinęs iš okup. Lietuvos dr. K. Ėringis.

Clevelando ir apylinkių lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti iškilmingoje vakarienėje-koncerte.

Svečiams bus patiekta šilta vakarienė. Veiks baras. Bilietai \$12.50 asmeniui. Prašome bilietus užsisakyti kaip galima anksčiau pas šiuos asmenis: Henriką Idzelį telef. 481-5183 ir K. Karalį — 229-2419.

**VLIKo SEIMUI RENGTI KOMITETAS
CLEVELANDE**

Pabaltiečių draugiškumo vakaras Clevelande

š. m. spalio mėn. 24 d. Clevelando Pabaltiečių Išlaisvinimo Komitetas suruošė antrą metinį pabaltiečių draugiškumo vakarą, kuriame dalyvavo apie 200 asmenų. Lietuvių nedaug.

Vakaro dalyvius pasveikinęs Komiteto pirmininkas Maris Mantienks trumpais bruožais paminėjo Clevelando Komiteto pereinamųjų metų veiklos stambesnius įvykius, kaip tai dalyvavimą Madrido Konferencijoje, dalyvavimą Washingtone surengtame priėmime pagerbti eilę senatorių ir atstovų, kurie Jungt. Amerikos Valstybių Senate ar Atstovų Rūmuose iškėlė ar rėmė pabaltiečius liečiančius klausimus, dalyvavimą delegacijose, kurios su prašymais ar skundais kreipėsi į Amerikos valdžios įstaigas dėl Pabaltijo kraštuose kalinamų ar mirties bausmės pasmerktų asmenų (jų tarpe Petkaus ir Skuodžio), dalyvavimą amerikiečių žurnalistų spaudos konferencijose ir baisiųjų birželio mėnesio įvykių iškilmingo minėjimo suruošimą.

Meninė programa atidaryta su pianisto Vytauto Puškoriaus atliktais Scarlatti ir Chopeno veikalais. Po to, jauna latvė dainininkė Laila Salina anglų kalba

lietuvių organizacijų atstovų išrinktas komitetas: A. Mikulskis V. Čyvas, V. Jokūbaitis, J. Stempužis ir J. Žilionis. Pamaldų metu Dievo Motinos šventovėje giedos LTM Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas muz. Alfonso Mikulskio.

padainavo keletą ištraukų iš amerikietės poetės Emily Dickinson kūrybos.

Toliau, Elena Muliolytė kanklėmis ir Jonas Muliolis lumzdeliu atliko Alfonso Mikulskio kompoziciją "Nuvažiavo Tėvelis" o Dalia Miškinytė grojant fleitą ir Ginius Mačys gitarą, išpildė jų sukurtus veikalus "Bangos", "Mes abu" ir "Žaismas".

Antrą kartą su keliomis latvių liaudies dainelėmis pasirodė Laila, o estų keturiolikos asmenų grupė iš Columbus, Ohio, gyvai ir su įterptu vienu kitu humoristiniu numeriu pašoko keliolika estų liaudies šokių.

Programa užbaigta trumpu filmu iš komiteto š. m. birželio mėn. 15 d. Clevelando Edwater Parke suruošto minėjimo.

Programa įdomi, įvairi ir puikiai išpildyta. Pakilios nuotaikos publika savo pasigėrėjimą išreiškė nuoširdžiais plojimais. Prie tos nuotaikos pakėlimo, savo

šilta laikysena ir vaizdingais apibūdinimais, nemažai prisidėjo pobūvio programos pranešėja Vilija Nasvytytė.

Vakaras užbaigtas šokiais.

Vakarienę organizavo Jadvyga Budrienė, talkininkaujant Laimai Jucaitienei, Bronėi Tarutienei, Onai Jarašūnienei, Irmai Rickienei, Sabinai Rutkauskienei, Eugenijai Mažonienei ir Zinai Gausienei. Aktyviai talkininkavo ir kelios latvės: Dana Mantienks, Baiba Caurite, Mary Mikitis ir kitos.

Komitetas reiškia gilią padėką visiems prisidėjusiems prie vakaro suruošimo: programos atlikėjams, pranešėjai, šeimininkėms ir visiems kitiems talkininkams.

A. Mackuvienė

Parduodama "Ohio Sewing" siuvama mašina. Skambinti: 481-0922 bet kuriu laiku.

• Dr. K. Ėringis, neseniai pasišalinęs iš Lietuvos, ši sekmadienį, lapkričio 8 d. 4 v. p. p. DMNP parapijos salėje padarys visuomenei pranešimą apie dabartinę padėtį ok. Lietuvoje. Rengia Balso Clevelando skyriaus valdyba. Visi mielai kviečiami atsilankyti išklausyti įdomaus pranešimo.

• Nerijos antros plokštelės sutiktuvės įvyks lapkričio 15 d., sekmadienį, 3:30 v. p. p. Lietuvių Namų viršutinėje salėje. Kalbės prof. Andrius Kuprevičius. Įėjimas visiems laisvas. Po pristatymo bus galima įsigyti plokštelę ir prie kavos puoduko ir saldumynų maloniai praleisti popietę. Popietę globoja Korp! Giedra.

• APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

amber studios, inc.

505 East 185 Street;
Euclid, Ohio 44119
Tel. 531-3500

Pas mus rasite didelį pasirinkimą meno išdirbinių (keramikos ir skulptūros), žinomų menininkų paveikslų, foto darbų, meno reikmenų ir gintaro papuošalų. Didelis paveikslų ir foto rėmų pasirinkimas ir jų įrėmavimas, bus atliktas pagal jūsų pageidavimus.

Studija atidaryta pirmadieniais ir penktadieniais nuo 12-6 val. vak., antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 12-9 val. vak. Šeštadieniais nuo 10-6 val. val. Uždaryta trečiadieniais.

Rimas Laniauskas, prezidentas

DIRVA

PARĖME SPALIO NOVELIŲ RINKINIO IŠLEIDIMĄ

Korp! Neo-Lithuania Los Angeles padalinio, kurio pirmininku yra dr. Emanuelis Jarašūnas, dešimt filisterių susidėjo po 100 dol. parėme R. Spalio novelių rinktinės išleidimą, kuri greitu laiku išeina iš spaudos.

Novelių rinktinę leidžia Vilties leidykla.

Šiomis dienomis iš pirm. dr. E. Jarašūno ir arbiter elegantiarum Ed. Balcerio gautas tūkstanties dolerių šekis. Šią tūkstantinę po 100 dol. mielai sudėjo filisteriai Vytautas Aleksandriūnas, Edvinas Balceris, Vytautas Burokas, Emanuelis Jarašūnas, Aleksas Kiršonis, Antanas Mažeika, Rimas Mulokas, Aloyzas Pečiulis, Stasys Petravičius ir Janina Rukšėnienė.

Vilties draugijos valdyba ir Dirva jiems nuoširdžiai dėkoja už paramą, įgalinant išleisti šį Spalio novelių rinkinį.

PRANEŠIMAS

Kadangi dar ir dabar yra Naujosios Vilties skaitytojų, kurie į mane kreipiasi to žurnalo reikalais, pranešu, kad jau š. m. gegužės mėn. 24 d. esu pasitraukęs iš žurnalo (Naujosios Vilties) Leidėjų Tarybos pirmininko (kartu ir nario) pareigų.

Teodoras Blinstrubas

KĖDAINIŠKIŲ BŪRELIS ORGANIZUOJASI

Dėka iniciatorės Birutės Saldukienės (gyv. Washing-

ton, D. C.) St. Petersburge įvyko kėdainiškų susitikimas. Dalyvavo 14 asmenų. Tikslas: išleisti knygą apie Kėdainių gimnaziją, miestą bei apskritį, nurodant įnašą į istorinį bei nepriklausomos Lietuvos gyvenimą.

Antrame kėdainiškų pasitarime išrinkta būrelis vadovybė: koordinatorium K. Kleiva (7700 Sun Island Dr., Apt. 408, St. Petersburg, Fl. 33707, telef. 360-1479) ir koordinatoriaus talkininku M. Šilkaitis.

Prašomi lietuviai, gyvenę, dirbę, mokslą ėję Kėdainių apskrityje, užsiregistruoti būrelis vadovybėje pas K. Kleivą, pranešant kuo galėtų prisidėti prie knygos išleidimo bei fotografijų — kopijų surinkimo.

LIETUVOS PASIUNTINYBEI REIKALINGA SKUBI PARAMA

Esant skubiam reikalui, pageidaujama, kad organizacijos ir pavieniai tautiečiai, norintieji jau dabar prisidėti prie šiuo laiku reikalingiausio ir neatidėliotino Atstovybės rūmų Washington remonto, aukas siųsti tiesiog Lietuvos Atstovybei (išrašant čekius LITHUANIAN LEGATION vardu) šiuo adresu:

Lithuanian Legation
2622 16th Street N. W.
Washington, D. C. 20009

• Lietuvių Studentų suvažiavimas įvyks St. Petersburge, Fl., lapkričio 26, 27 28 d. d. Tuo pat užsire-

Praeitą penktadienį, spalio 30 d., gausiame bičiulių ir čiurlioniečių būry buvo pagerbtas vardinių proga komp. Alfonsas Mikulskis. Nuotraukoje: Mikulskienė, Jokūbaitienė, komp. Mikulskis, Butkus ir Laikūnienė.

gistruokite viešbutyje, nes po lapkričio 6 dienos nerezervuos kambarių. Skambite tiesiog į Holiday Inn 5300 Gulf Blvd. St. Petersburg Beach, Fl. 33706, telefonas (813) 360-6911, arba Alenai Bobelytei (813) 867-1650.

• Darius Kavaliūnas, 9 metų amžiaus, atstovavęs Lincoln, Nebr. Sporto Klubą visos Amerikos varžybose greitame ėjime 1500 metrų, jaunių grupėje iki 10 m. laimėjo ketvirtą vietą.

INŽINIERIŲ IR ARCHITEKTŲ SUVAŽIAVIMAS

PLIAS – ALIAS Centro Valdyba ir ALIAS Chicago skyrius maloniai kviečia dalyvauti keturioliktame Sąjungos visuotiniame suvažiavime š. m. lapkričio 26-27 dienomis, Jaunimo Centre, 5620 So. Claremont Avenue, Chicago, Illinois 60636, kartu su IV-tuoju mokslo ir kūrybos simpoziumu.

Suvažiavimą globoja ALIAS Chicago skyrius. Visais suvažiavimo ir parodos organizaciniais reikalais prašome kreiptis pas skyriaus pirmininkę dipl. arch. Bronę A. Koviene (7213 So. Albany Avenue Chicago, Ill. 60629, tel.: 312-436-1395).

PREMIJA JAUNIMUI

Dr. Leono ir Irenos Kriaučeliūnų šeima savo mirusiam sūnui ir broliui prisiminti skiria kasmetinę EUGENIJAUS KRIAUČELIŲNO PREMIJĄ.

Premijai skirti sąlygos yra tokios:

1. Eugenijaus Kriaučeliūno 1000 dolerių premiją skiriama lietuviui jaunuoliui, geriausiai pasireiškusiam raštais (lietuvių, anglų ar kita kalba), veikla, organizaciniu veiklumu, ar jaunimo vienetui (sambūriui, tautinių šokių grupei, jaunimo chorui, sporto būreliui), geriausiai reprezentavusiam lietuvių ir Lietuvą vienerių metų bėgyje.

2. Premijai gauti asmenis ar vienetus raštu pasiūlo jaunimo organizacijų vadovybės, jaunimo grupės, vyresniųjų organizacijos ar paskiri asmenys iki kiekvienų metų gruodžio 31 d. (pašto antspaudas).

3. Premijuotino asmens ar jaunimo vieneto tinkamumui įvertinti sudaroma Jury komisija, kurion po vieną atstovą skiria Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo reikalams vadovas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos valdyba ir JAV Lietuvių Jaunimo sąjunga, o du atstovus paskiria Kriaučeliūnų šeima.

4. Jury komisija, aptarusi asmens ar vieneto tinkamumą premijai, ją skiria balsų dauguma iki sekančių metų vasario 15 d. ir susitaria su Kriaučeliūnų šeima dėl pre-

mijos įteikimo laiko ir pobūdžio.

5. Premijai asmenys ar vienetai siūlomi raštu, nurodant tiksliai premijai tinkamumo motyvus, ir čiončiami: EUGENIJAUS KRIAUČELIŲNO PREMIIJOS KOMISIJAI, 12500 Pawnee Rd., Palos Park, Illinois 60464.

• A. A. Lietuvos generalinio konsulo dr. Petro Daužvardžio 10 metų mirties paminėjimo iškilmingos pamaldos ir akademija rengiama š. m. gruodžio mėn. 13 d. Jaunimo Centre Chicagoje.

• Bendroji lietuvių dailės paroda Chicagoje atidaroma š. m. lapkričio 6 d. 7:00 v. v. Čiurlionio Galerijoje, Inc. 4038 Archer Ave. Dalyvauja 13 dailininkų. Bus paskirtos dailininkų M. Šileikio, T. Petraičio ir galerijos premijos. Premijų komisijoj yra dailininkai: M. Šileikis, J. Mieliulis, A. Skupas-Cooper ir J. Strods. Premijuotieji kūriniai saugomi Ne priklausomai Lietuvai.

• Vasario 16 gimnazijai reikia nuo 1982 sausio 1 d. mergaičių bendrabučio vedėjos, mėgstančios darbą su jaunimu. Sąlygos geros. Rašyti gimnazijos direktoriui, pridėdant išeito mokslo pažymėjimą ir gyvenimo aprašymą, šiuo adresu: Litauisches Gymnasium, 6840 Lampertheim 4, West Germany.

A. A.

VACLOVUI STEPONAVIČIUI

mirus, jo dukrą VIDĄ, seseris, brolius ir jų

šeimas giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Čiurlionio Ansamblis

A. A.

VACLOVUI STEPONAVIČIUI

mirus, broliui ZIGMUI ir visai STEPONAVIČIŲ šeimai reiškiame širdingą užuojautą

Antanina ir Adolfas
Deikiai

Palm Beach, Florida

SHEETMETAL SCHEDULER

MUST BE ABLE TO PLAN AND LOAD SHEETMETAL DEPARTMENT (DAYS).

ALSO NEED EXPERIENCE
SHEETMETAL OPERATORS
SPOT WELDERS
BRAZERS

PAINTERS
(DAYS & NIGHTS)

STEADY WORK. SOME OVERTIME AND BENEFITS.

NORTHROP INC.

302 Nichols Drive
Hutchins, Texas 75141
214-225-7351

EOE